

SAYILARLA TÜRKİYE
TR82 (KASTAMONU, ÇANKIRI, SİNOP)
HAZİRAN 2023

Sunum Planı

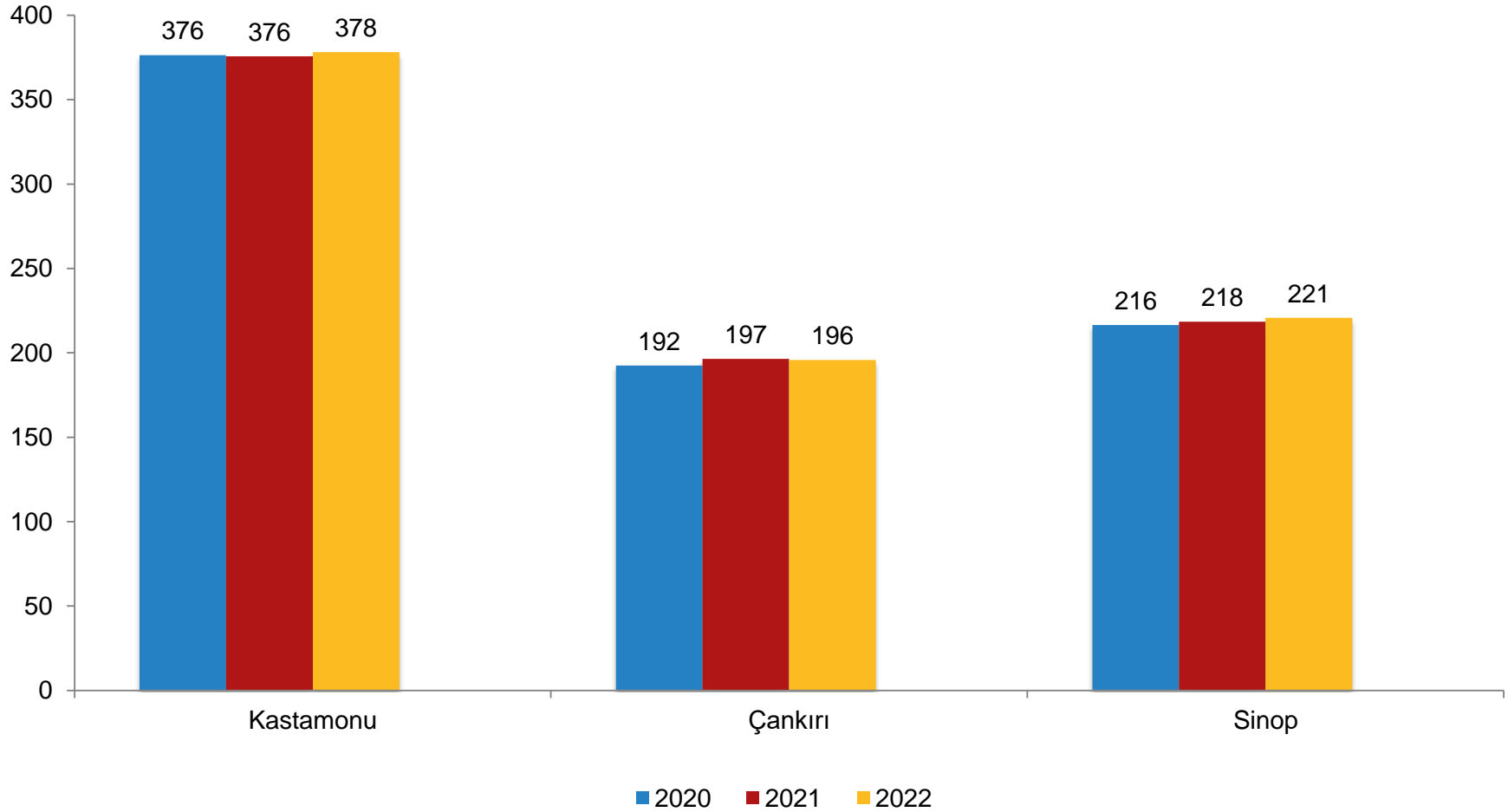
- Nüfus ve Göç
- Eğitim
- Sağlık
- Doğum
- Ölüm
- Evlenme ve Boşanma
- İşgücü
- Tüketim
- Fiyat Endeksleri
- Finansal Yatırım Araçları
- Sanayi
- Milli Gelir
- Dış Ticaret
- Yapı İzin
- Konut Satış
- Ulaştırma
- Enerji
- Çevre
- Tarım
- Hayvancılık
- Turizm

Tanım ve kavramlar

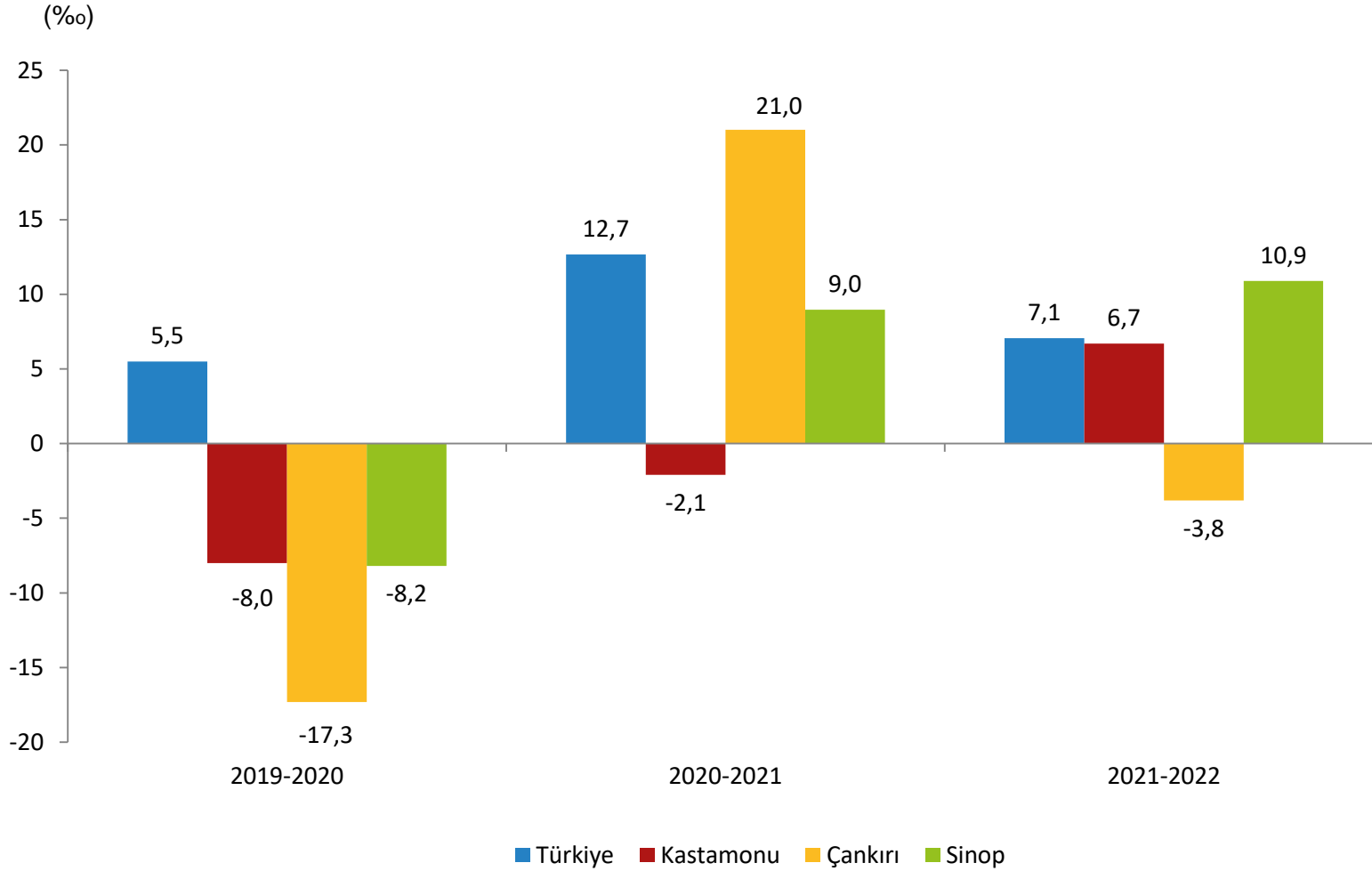
- **Yıllık nüfus artış hızı:** İki sayım tarihi arasındaki dönemde her 1 000 nüfus için yıllık artan nüfustür. Yıllık nüfus artış hızı, doğal artış bağıntısı ile hesaplanmaktadır. İki sayım yılı nüfuslarının birbirine oranlanması yoluyla elde edilen rakamsal değerler, oransal değerler olup, yıllık nüfus artış hızını ifade etmemektedir.
- **Nüfus yoğunluğu:** Bir kilometrekareye düşen nüfustür. Harita Genel Komutanlığından temin edilen 1/1 000 000 ölçekli harita baz alınarak hesaplanmıştır. Doğal göller ve baraj gölleri hariç Türkiye'nin yüzölçümü 769 604 km²'dir.
- **Aldığı göç:** Belirli bir alana (bölge, il, ilçe, vb.) diğer alanlardan (bölge, il, ilçe, vb.) gelen göçtür.
- **Verdiği göç:** Belirli bir alandan (bölge, il, ilçe, vb.) diğer alanlara (bölge, il, ilçe, vb.) giden göçtür.
- **Ortalama hanehalkı büyüklüğü:** Bir hanehalkını oluşturan kişilerin ortalama sayısıdır. Ortalama hanehalkı büyüklüğü= (Toplam hanehalkı nüfusu) / (Toplam hanehalkı sayısı)

Nüfus, 2020-2022

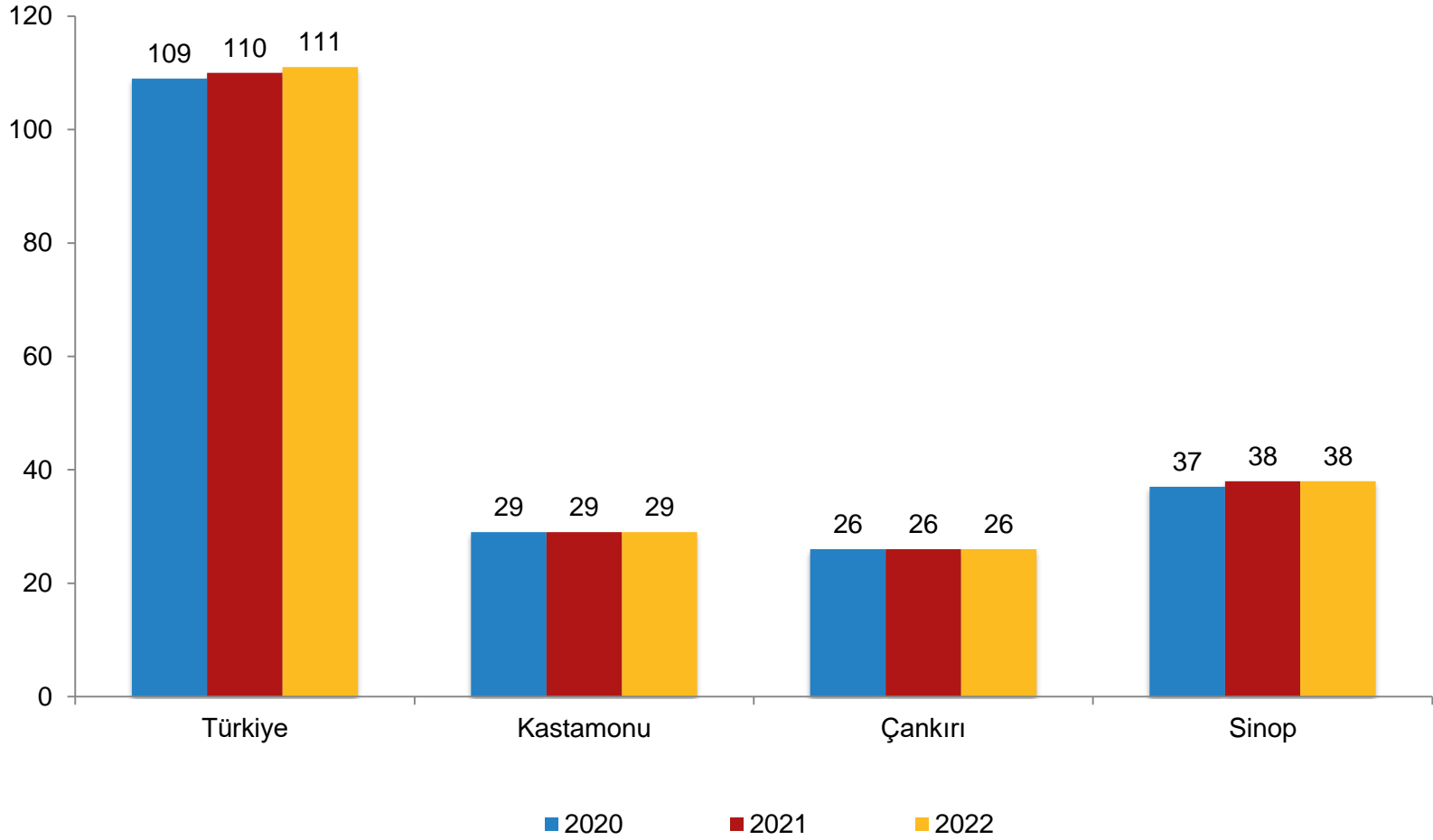
(Bin kişi)

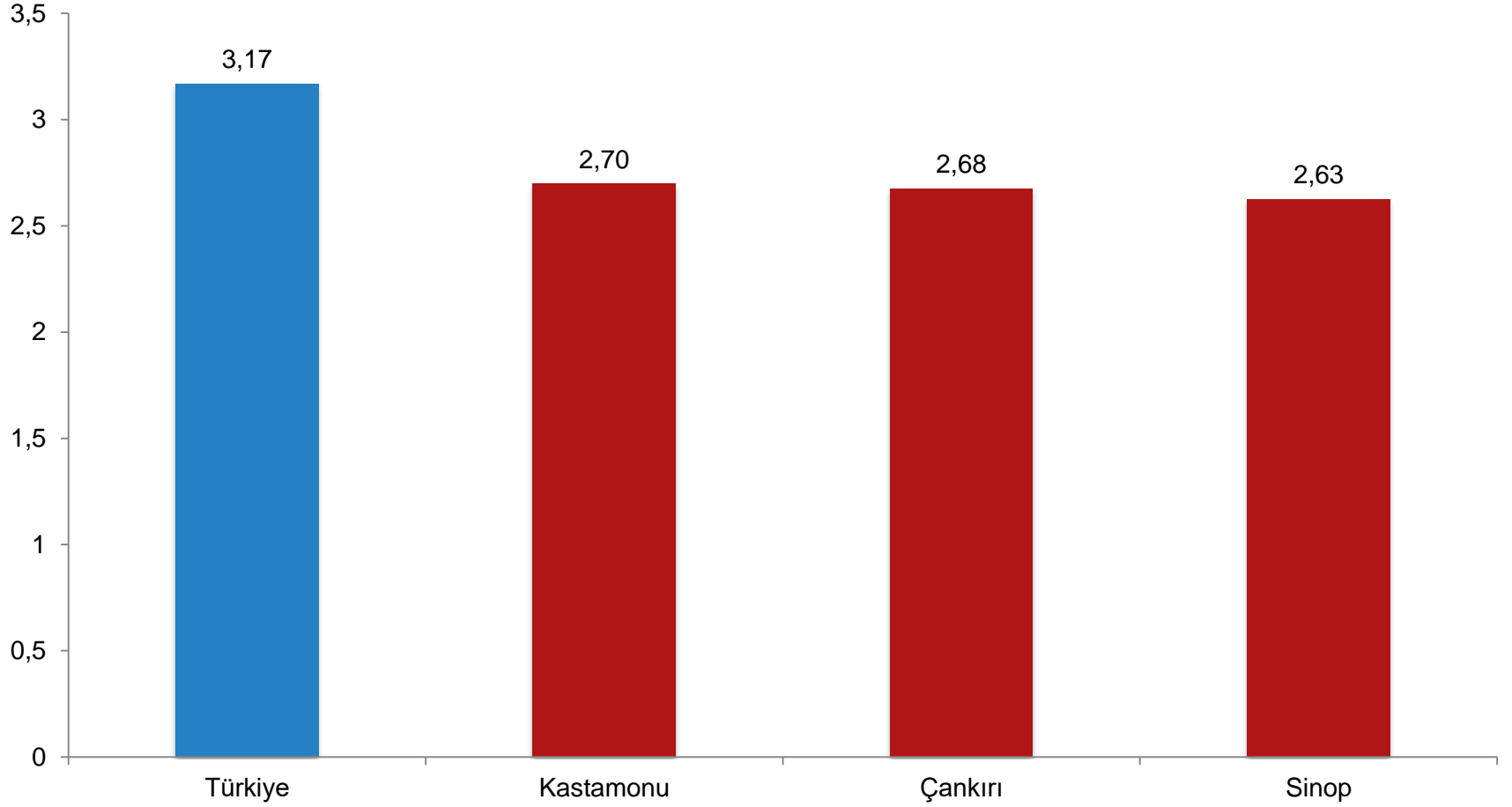
Yıllık nüfus artış hızı

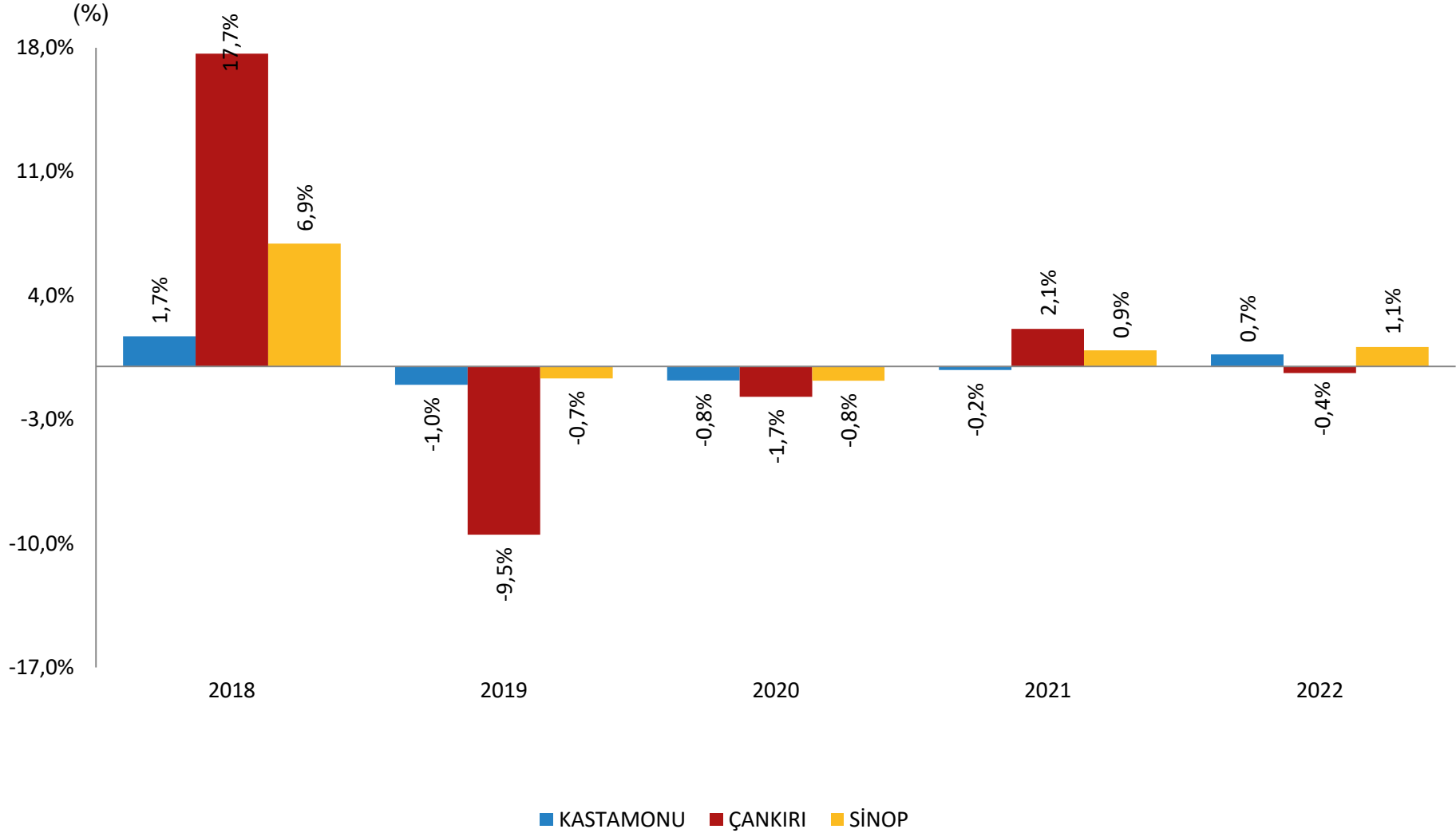
Nüfus Yoğunluğu

Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü, 2022

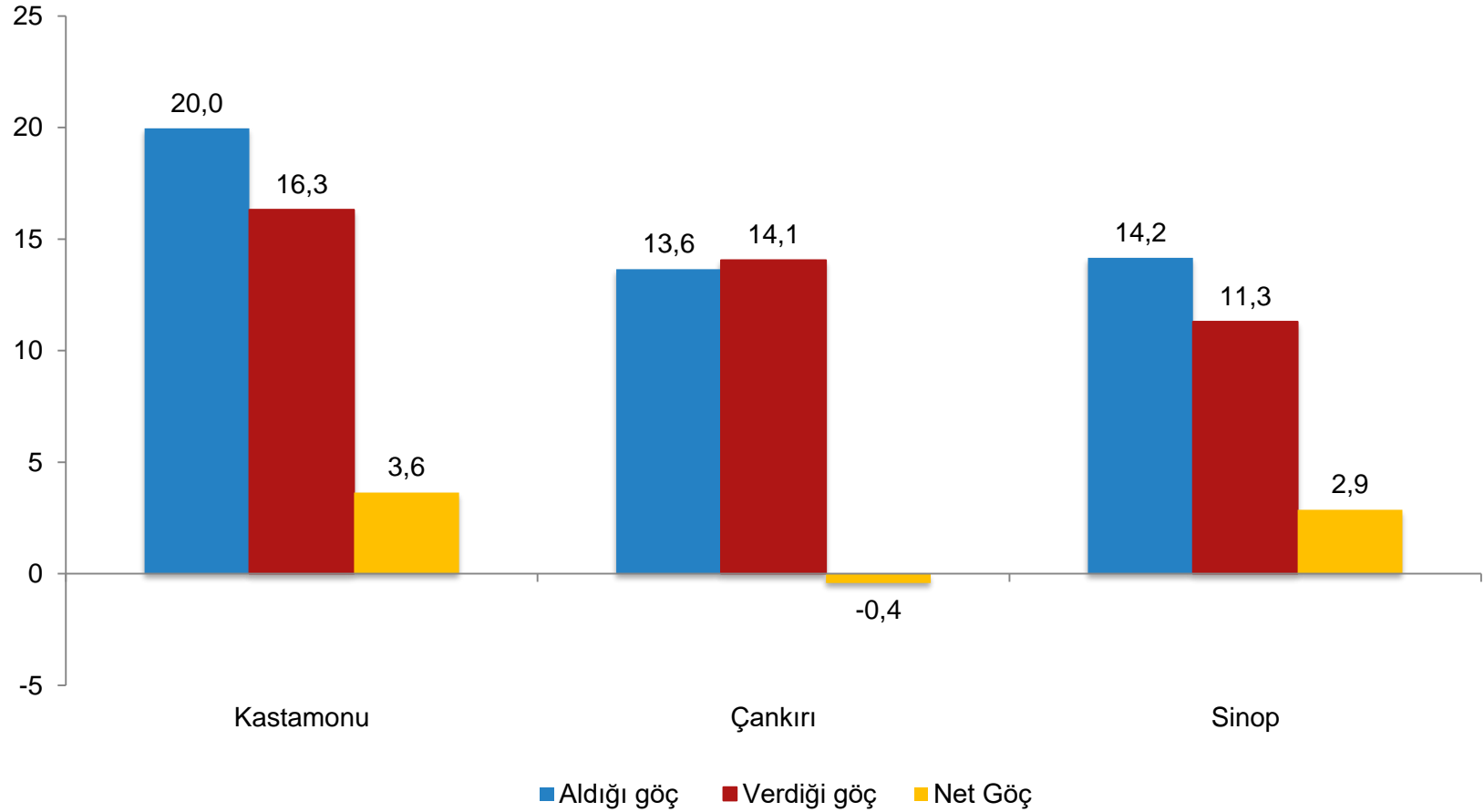
Bir önceki yıla göre nüfusun değişimi, 2018-2022

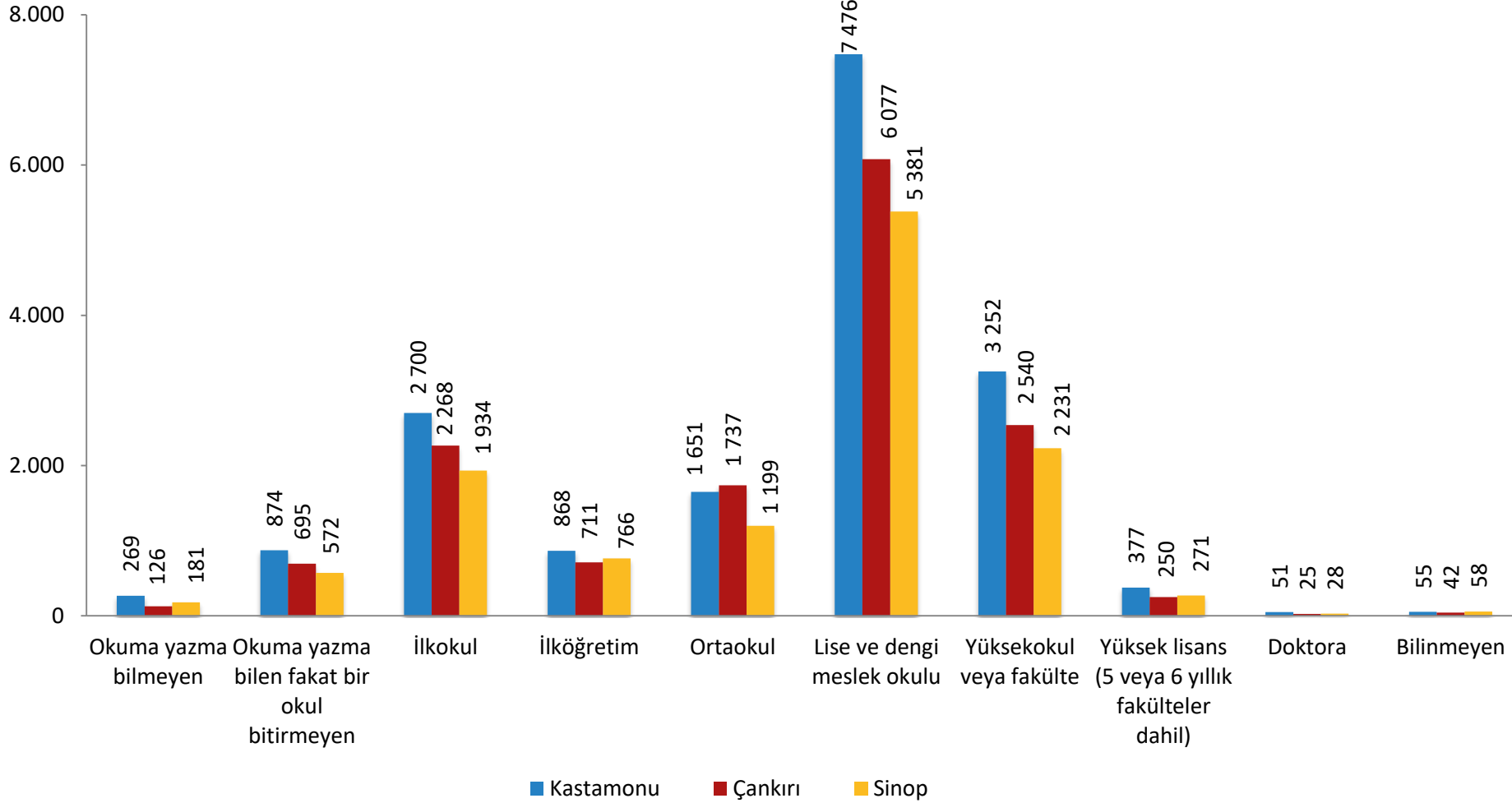

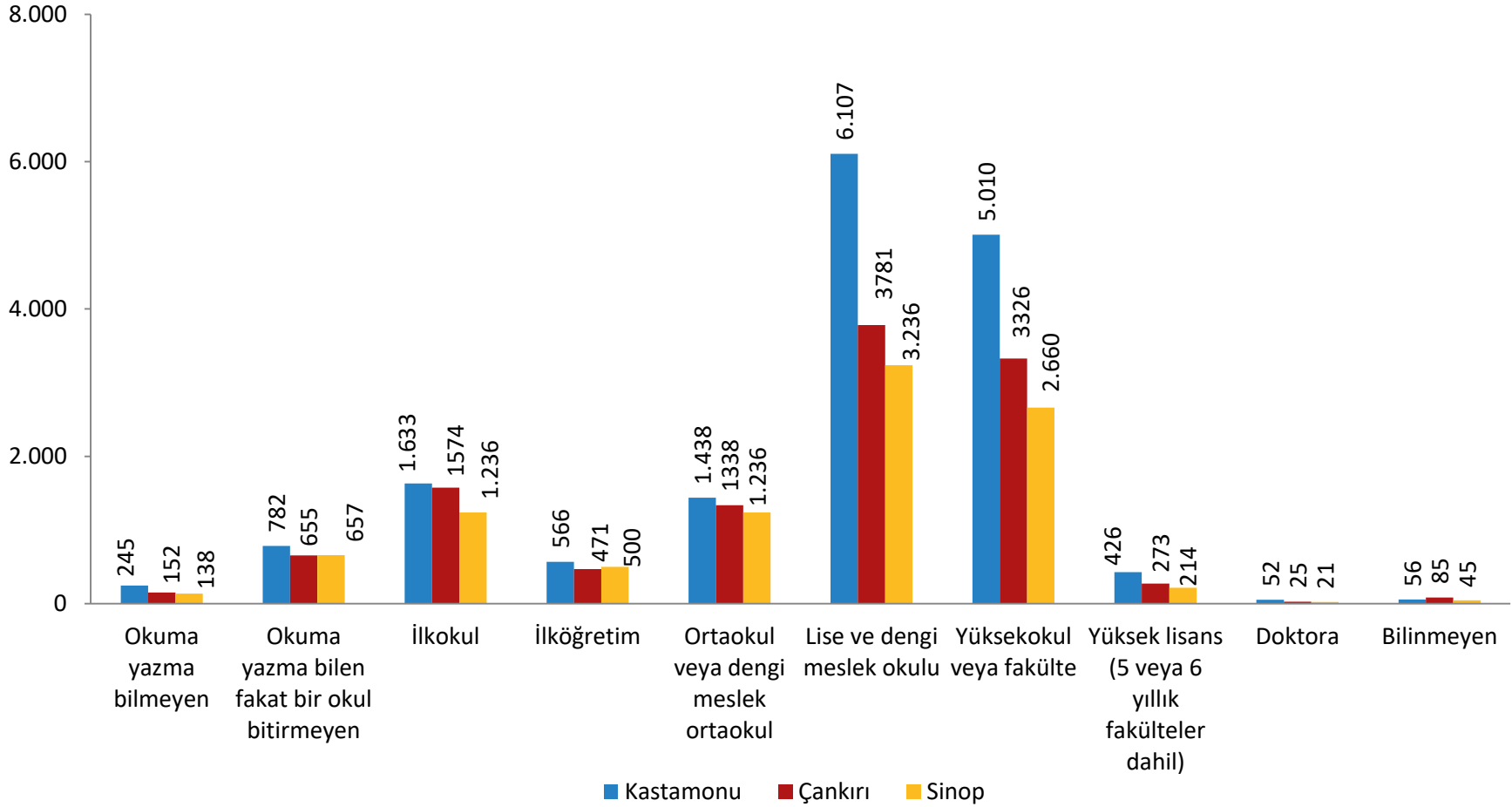
İllerin aldığı ve verdiği göç, 2022

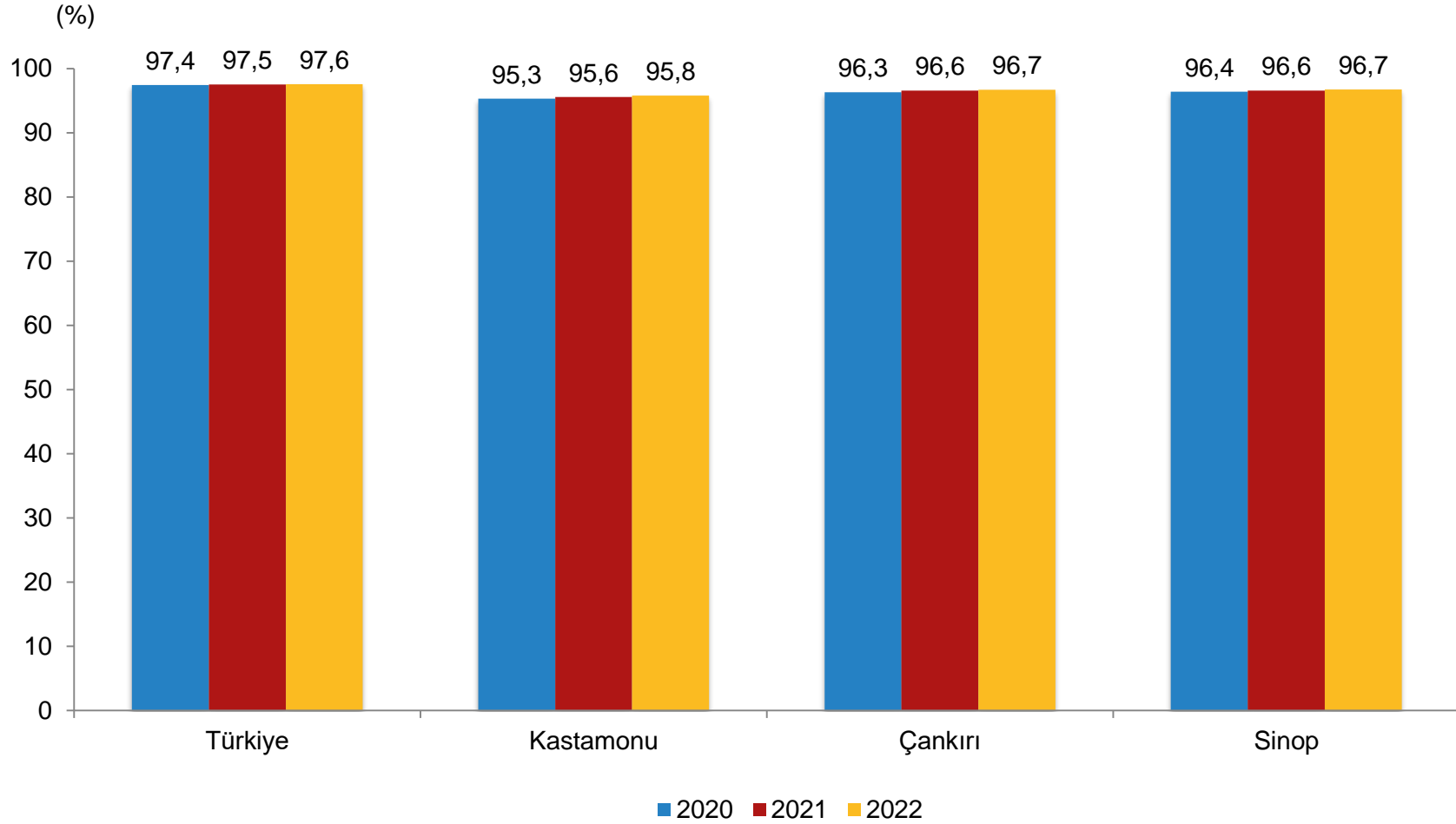
(Bin kişi)

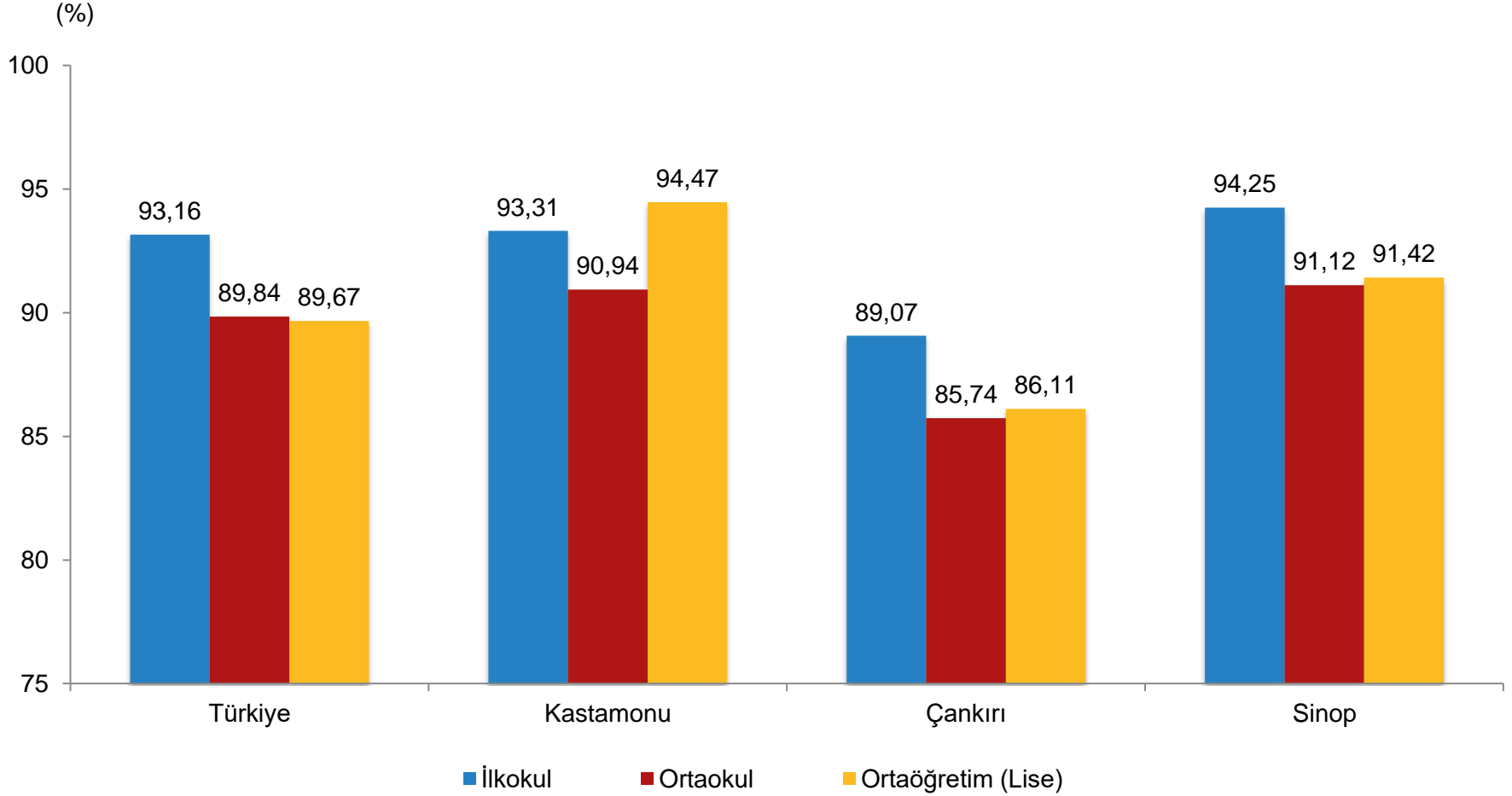
Göç aldığı nüfusun eğitim durumu, 2021
[6+ yaş]

Göç verdiği nüfusun eğitim durumu, 2021 [6+ yaş]

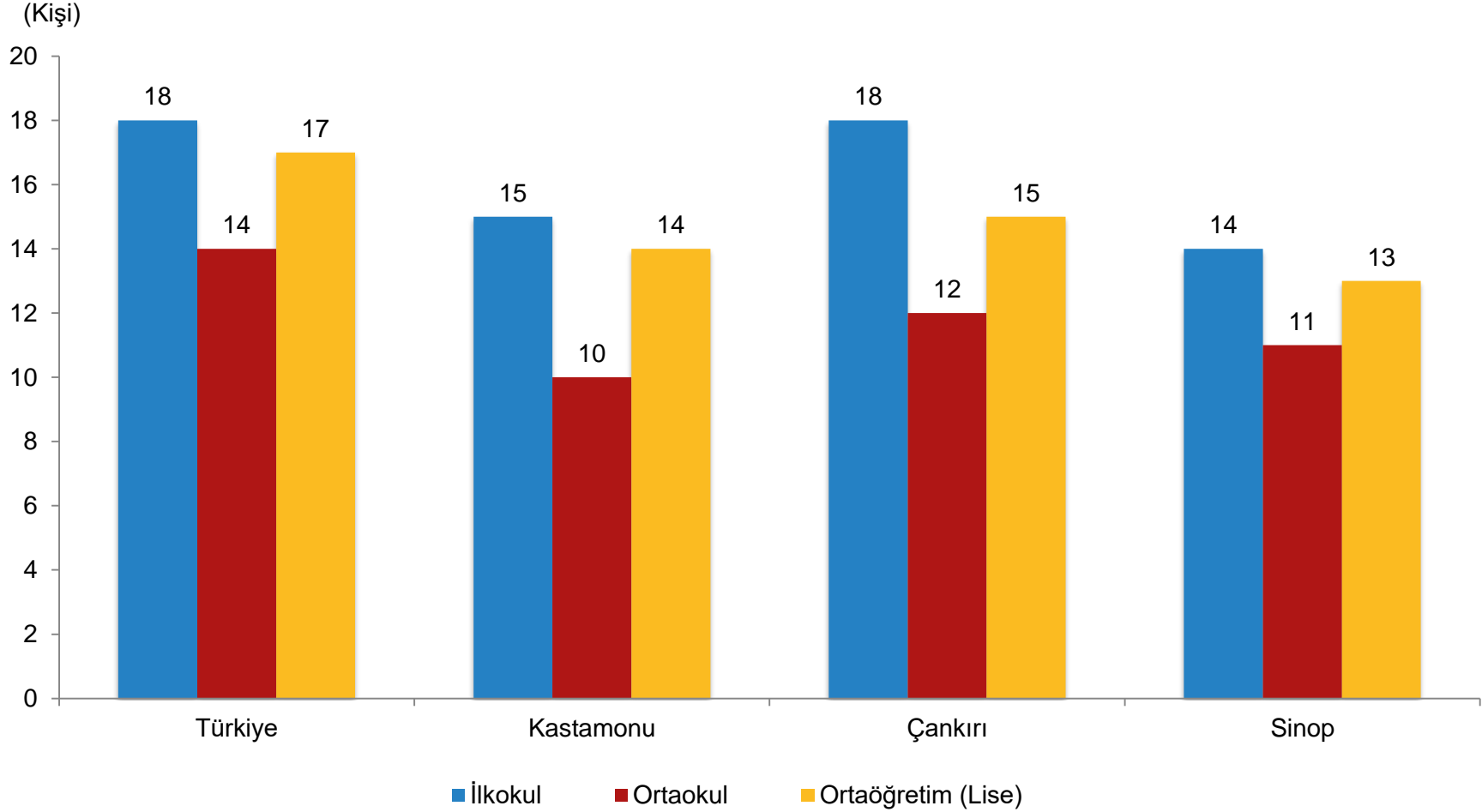
Okuryazar nüfus oranı
[6+ yaş]

Net okullaşma oranı, 2021

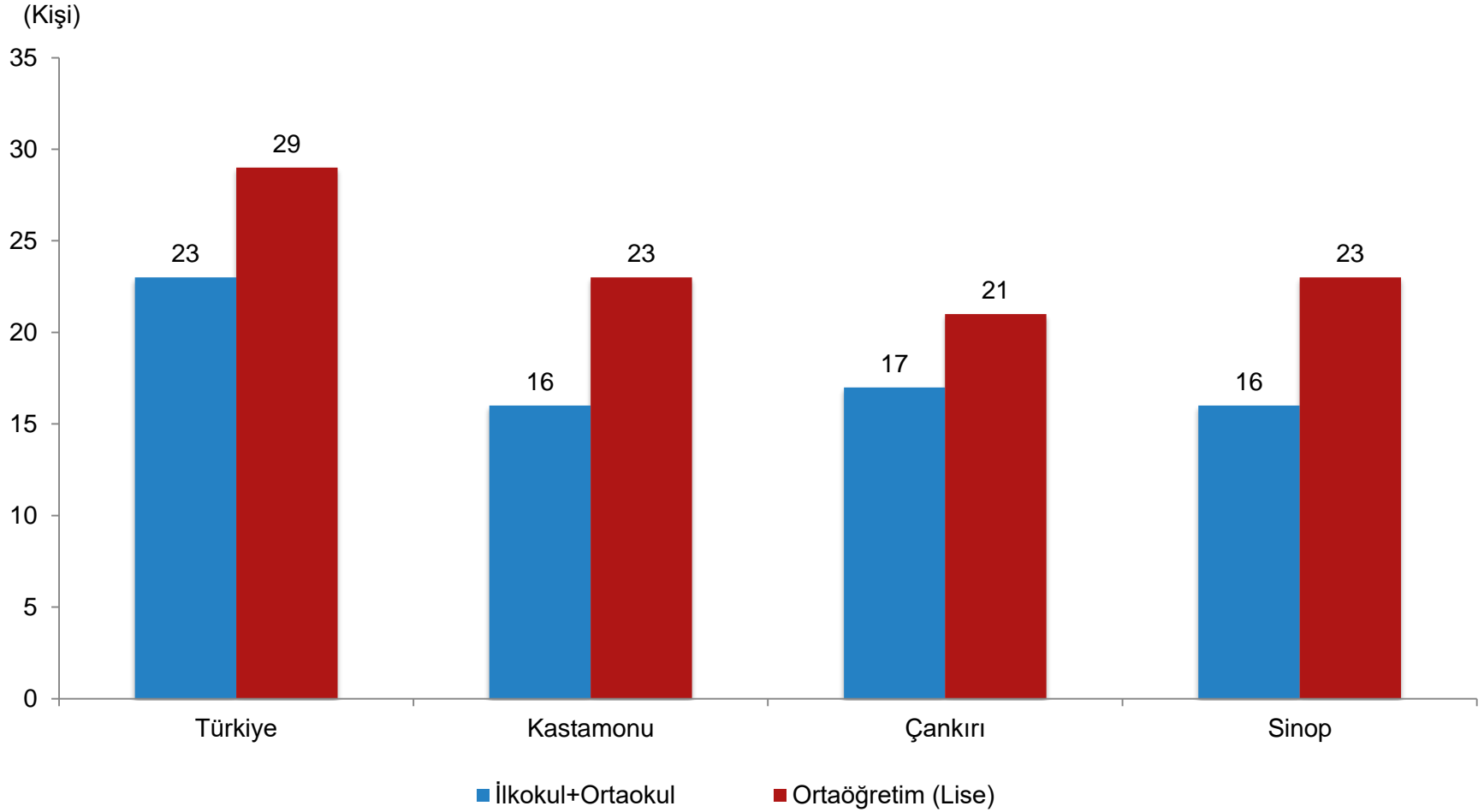

Net okullaşma oranı: İlgili öğrenim türündeki yaş grubunda bulunan öğrencilerin, bu yaş grubundaki nüfusa oranıdır.

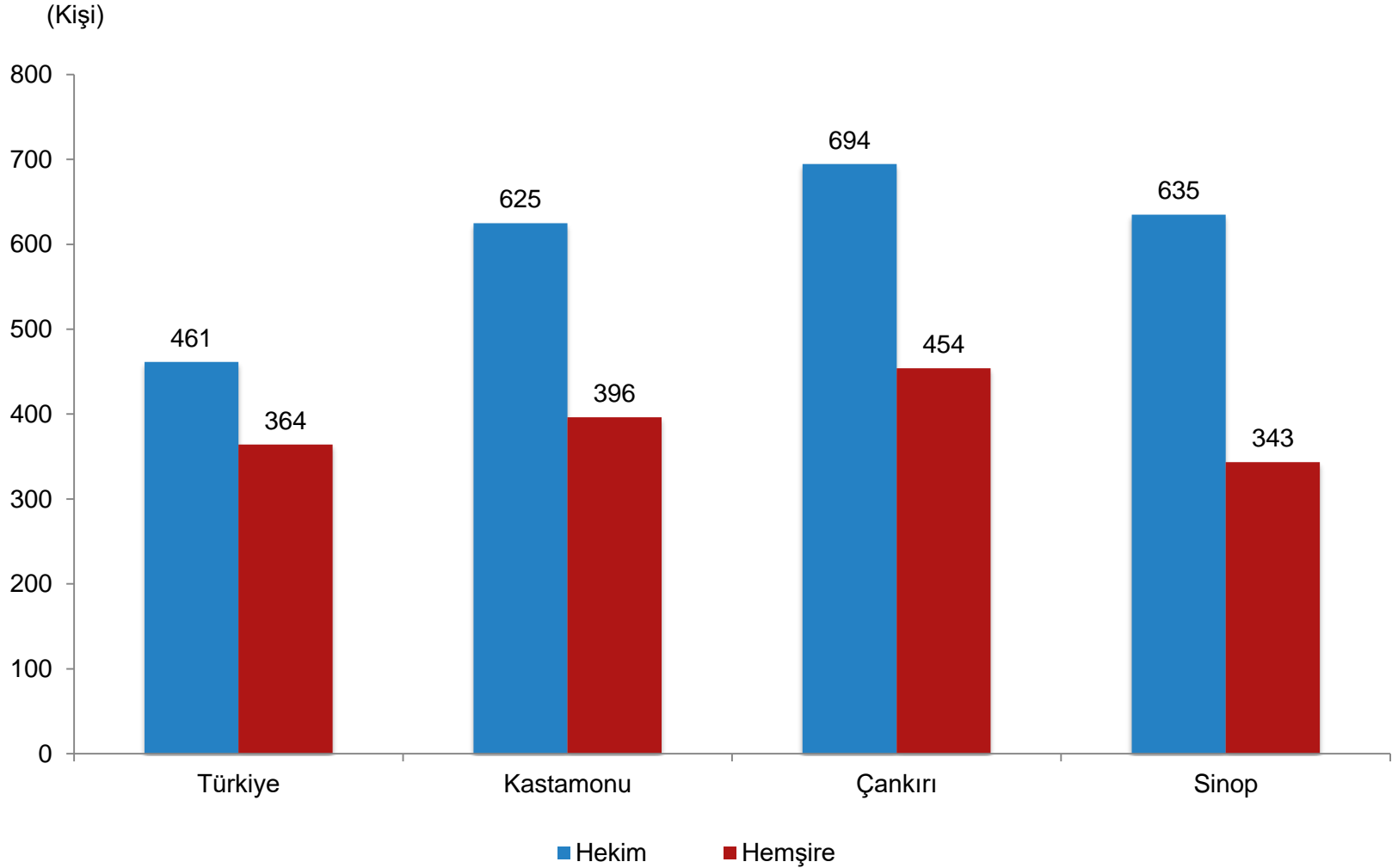
Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, 2021

Derslik başına düşen öğrenci sayısı, 2021

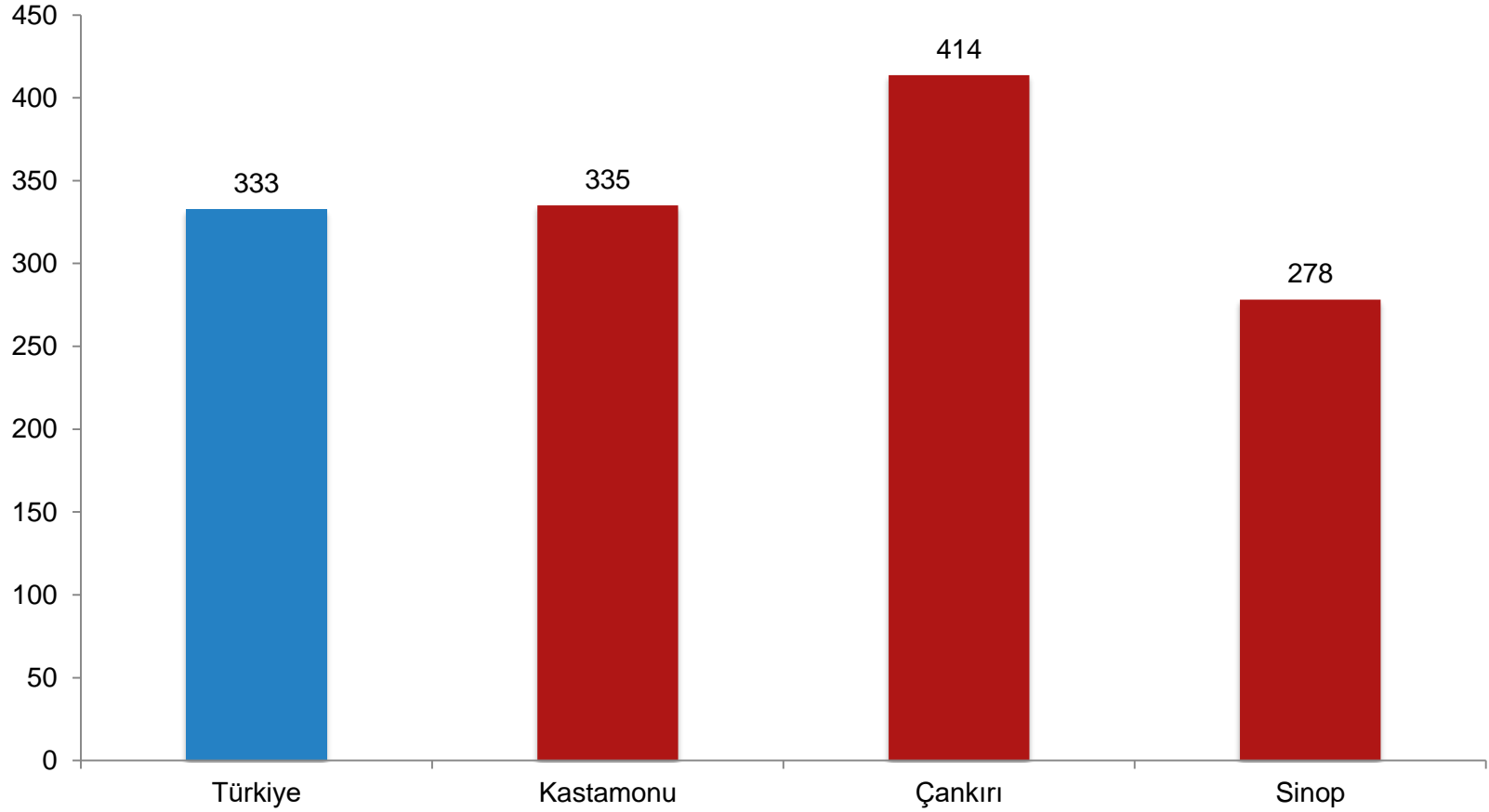

Sağlık personeli başına düşen kişi sayısı, 2021

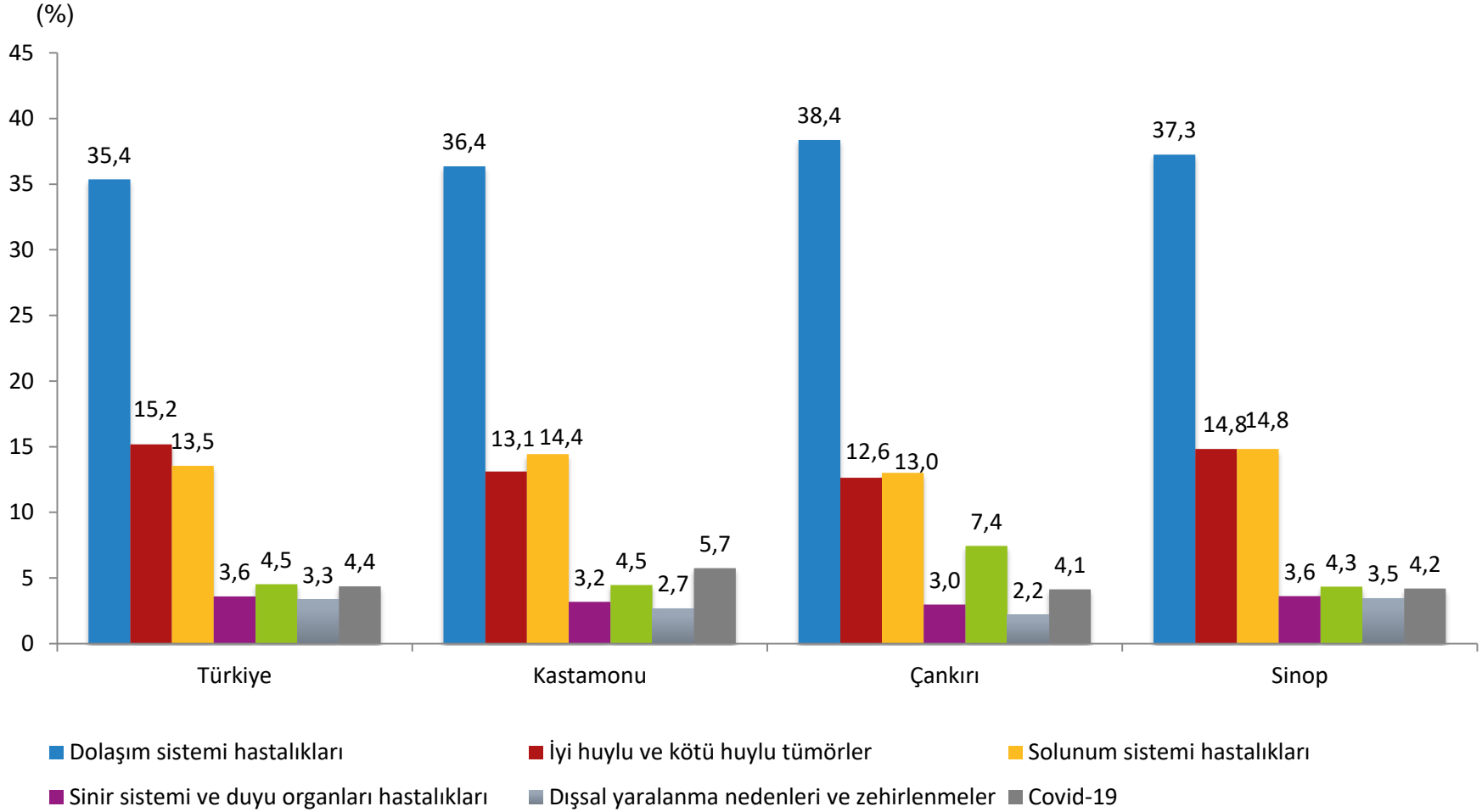

Sağlık kurumlarında yatak başına düşen kişi sayısı, 2021

Ölüm nedenleri, 2022

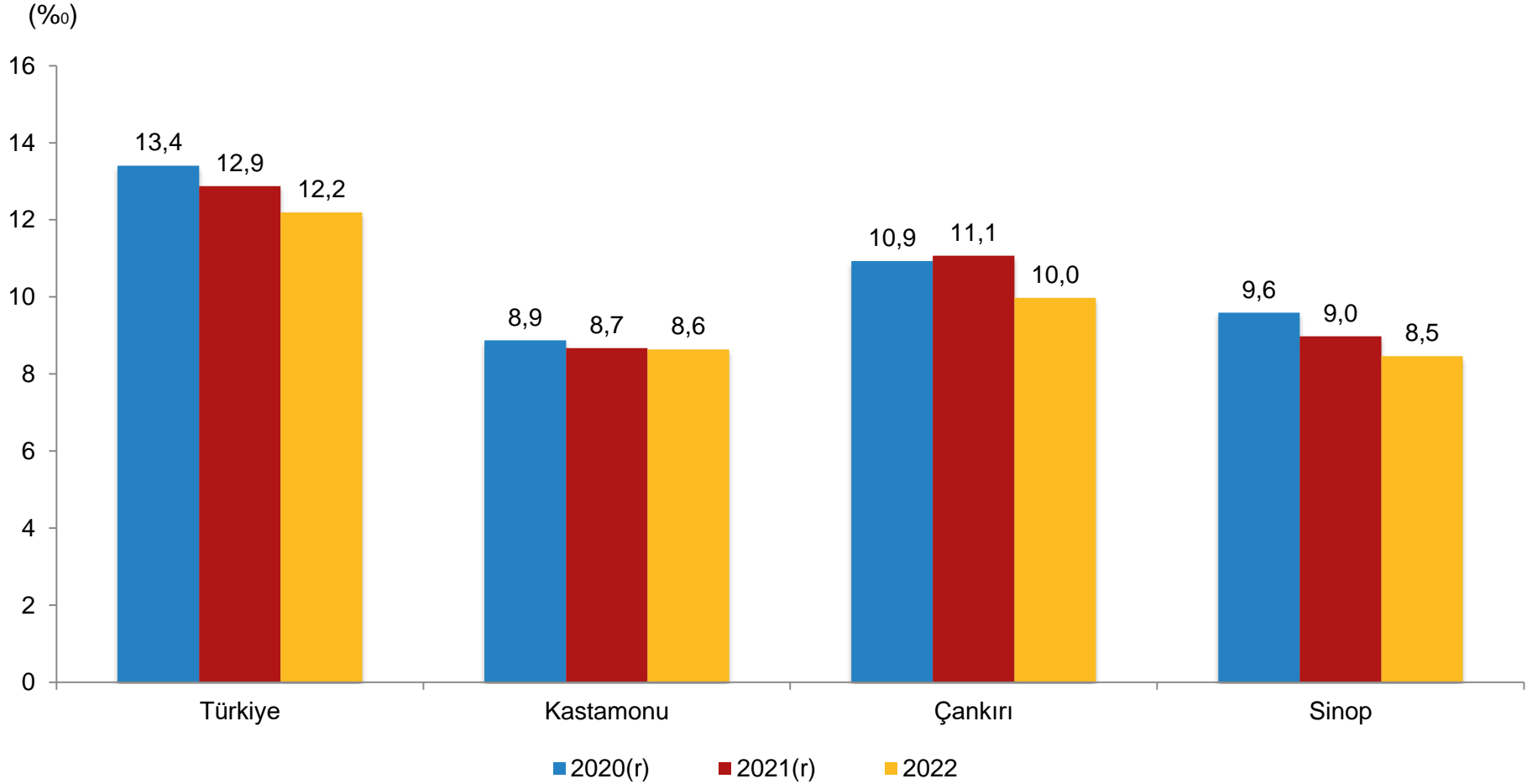
Ölüm nedenleri: Ölüme sebebiyet veren, alta yatan ölüm nedenine ait istatistiklerdir.

Tanım ve kavramlar

Kaba doğum hızı: Belli bir yıl içinde her 1 000 nüfus başına düşen canlı doğum sayısıdır.

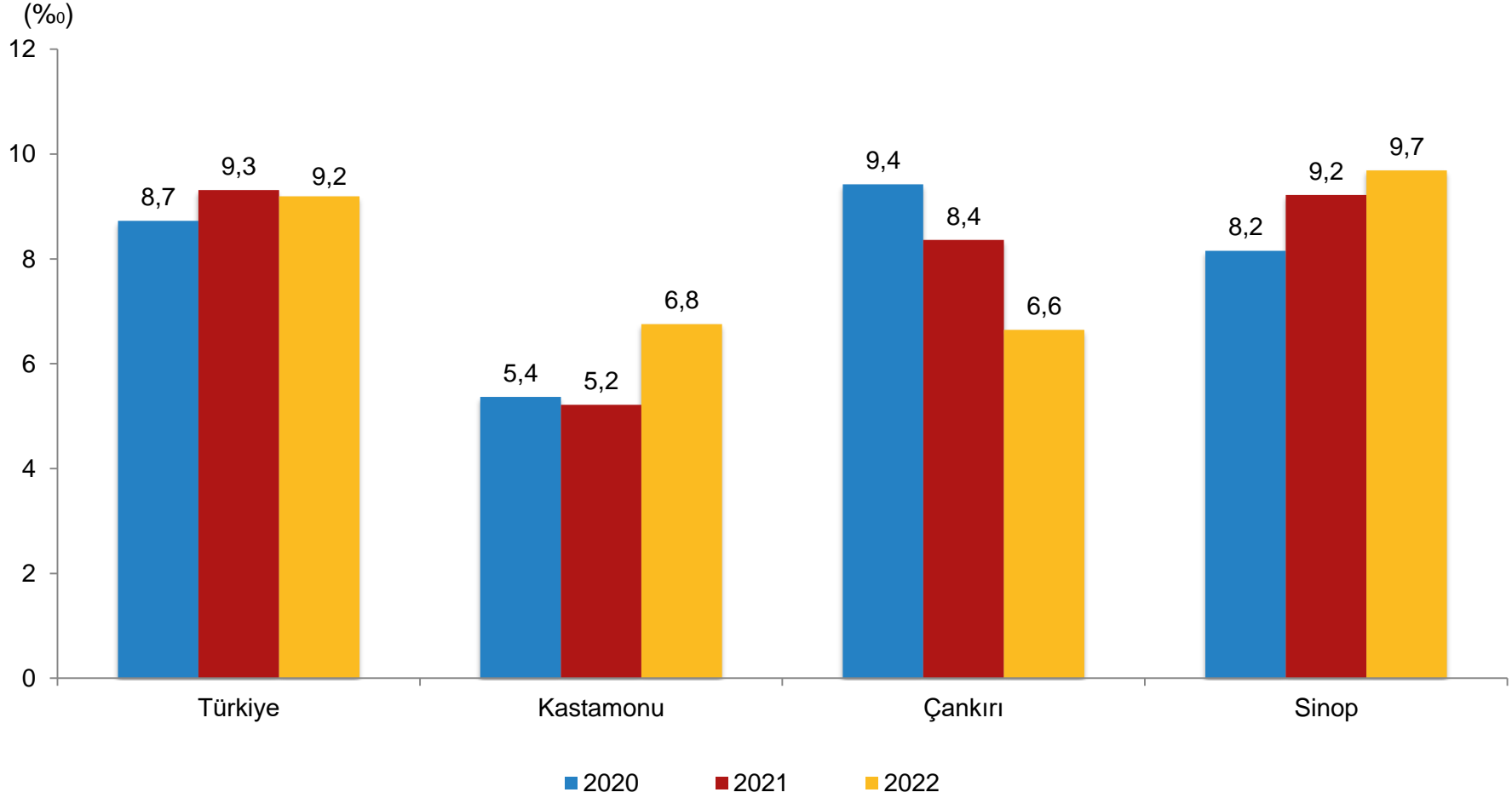
Bebek ölüm hızı: Belli bir yıl içinde her 1 000 canlı doğum başına düşen bebek ölüm sayısıdır.

Kaba doğum hızı, 2020-2022

Kaba doğum hızı: Belirli bir yıl içinde her 1 000 nüfus başına düşen doğum sayısıdır.

Bebek ölüm hızı

Bebek ölüm hızı: Belirli bir yıl içinde her 1 000 canlı doğum başına düşen bebek ölüm sayısıdır.

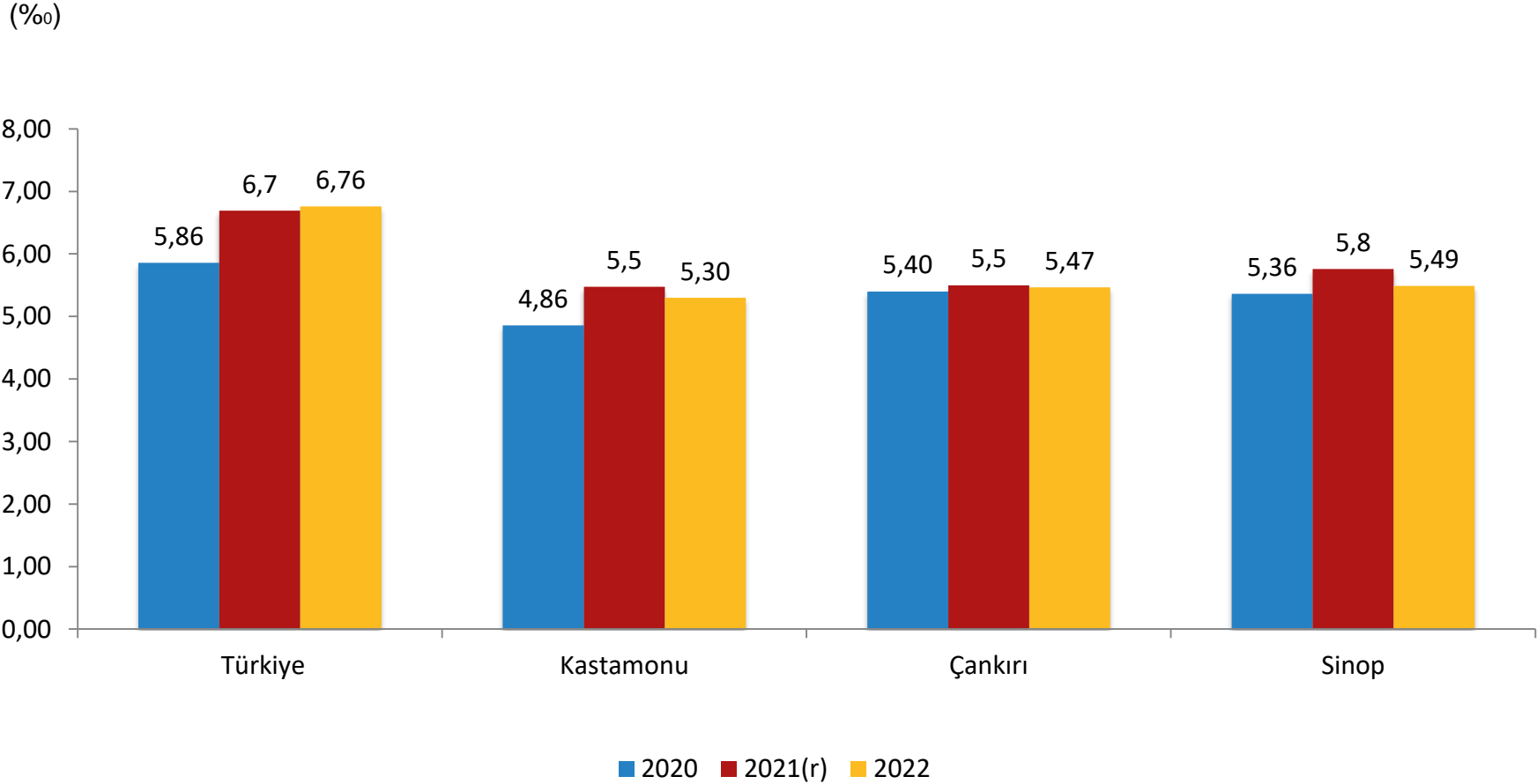
Tanım ve kavramlar

Kaba evlenme hızı: Belli bir yıl içinde her 1 000 nüfus başına düşen evlenme sayısıdır.

Kaba boşanma hızı: Belli bir yıl içinde her 1 000 nüfus başına düşen boşanma sayısıdır.

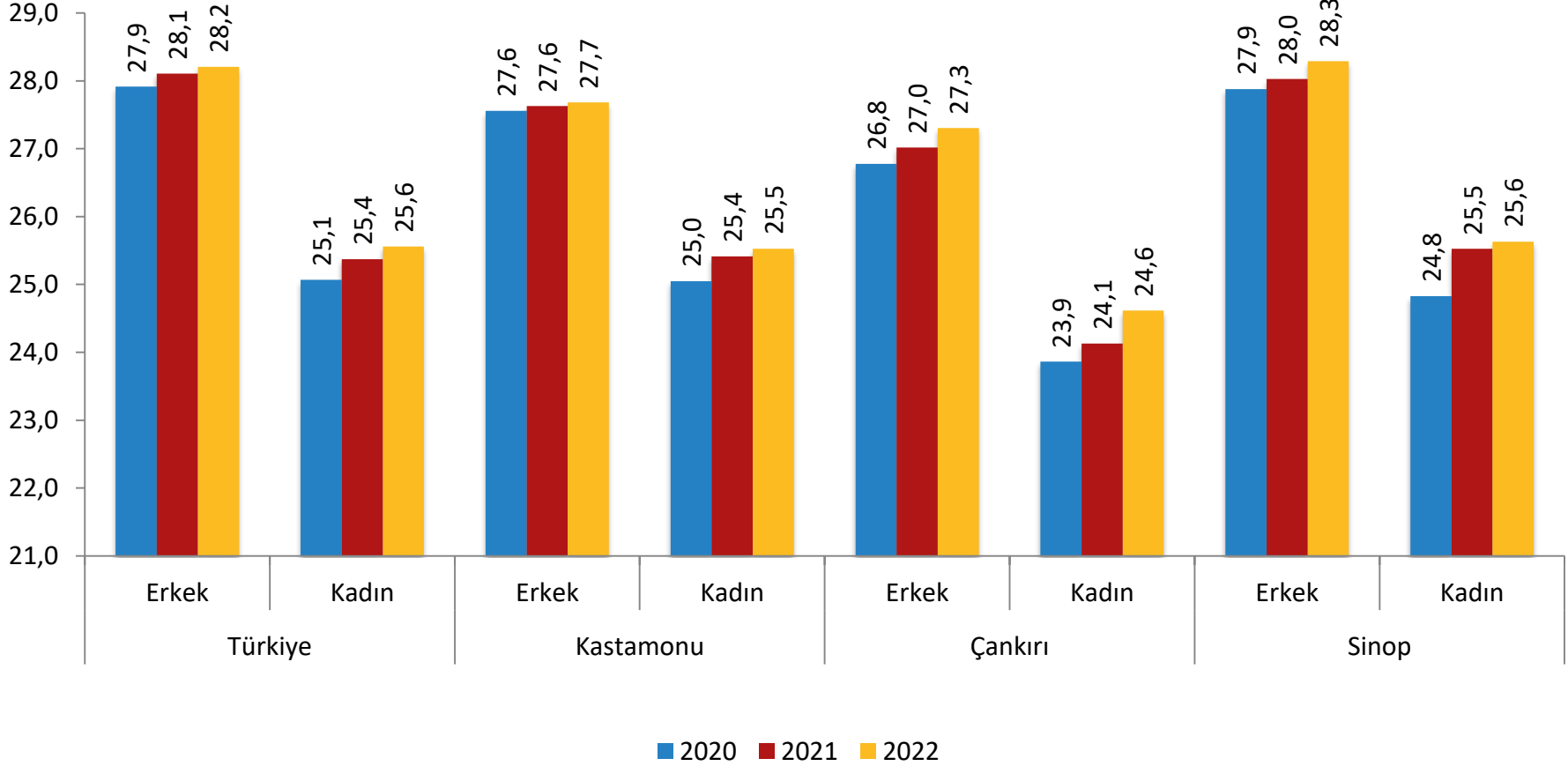
Not. Belli bir yıl içinde her 1 000 nüfus başına düşen evlenme sayısıdır.

Kaba evlenme hızı

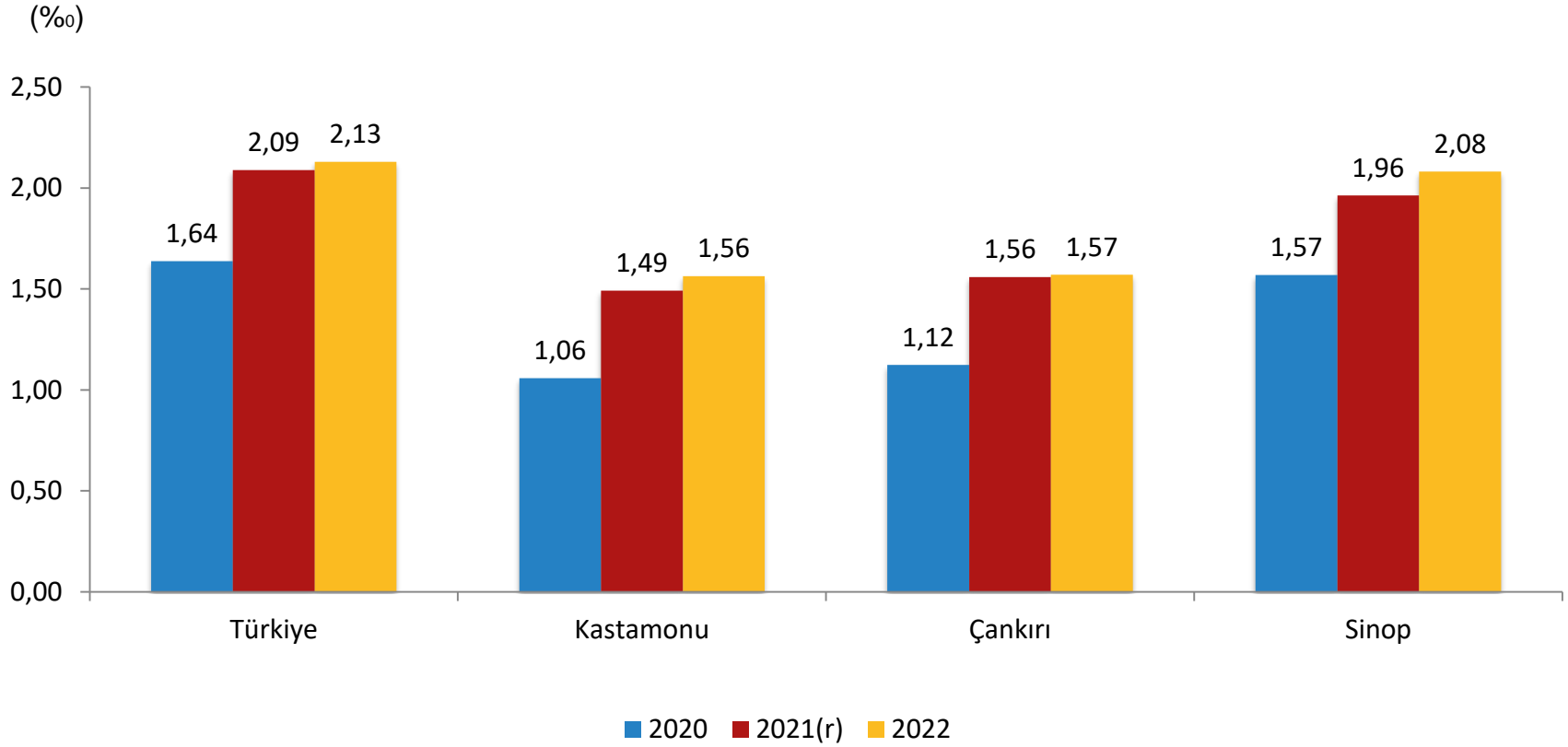
Kaba evlenme hızı: Belirli bir yıl içinde her 1 000 nüfus başına düşen evlenme sayısıdır.

Ortalama ilk evlenme yaşı

Kaba boşanma hızı

Kaba boşanma hızı: Belirli bir yıl içinde her 1 000 nüfus başına düşen boşanma sayısıdır.

Tanım ve kavramlar

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İstihdam: İşbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

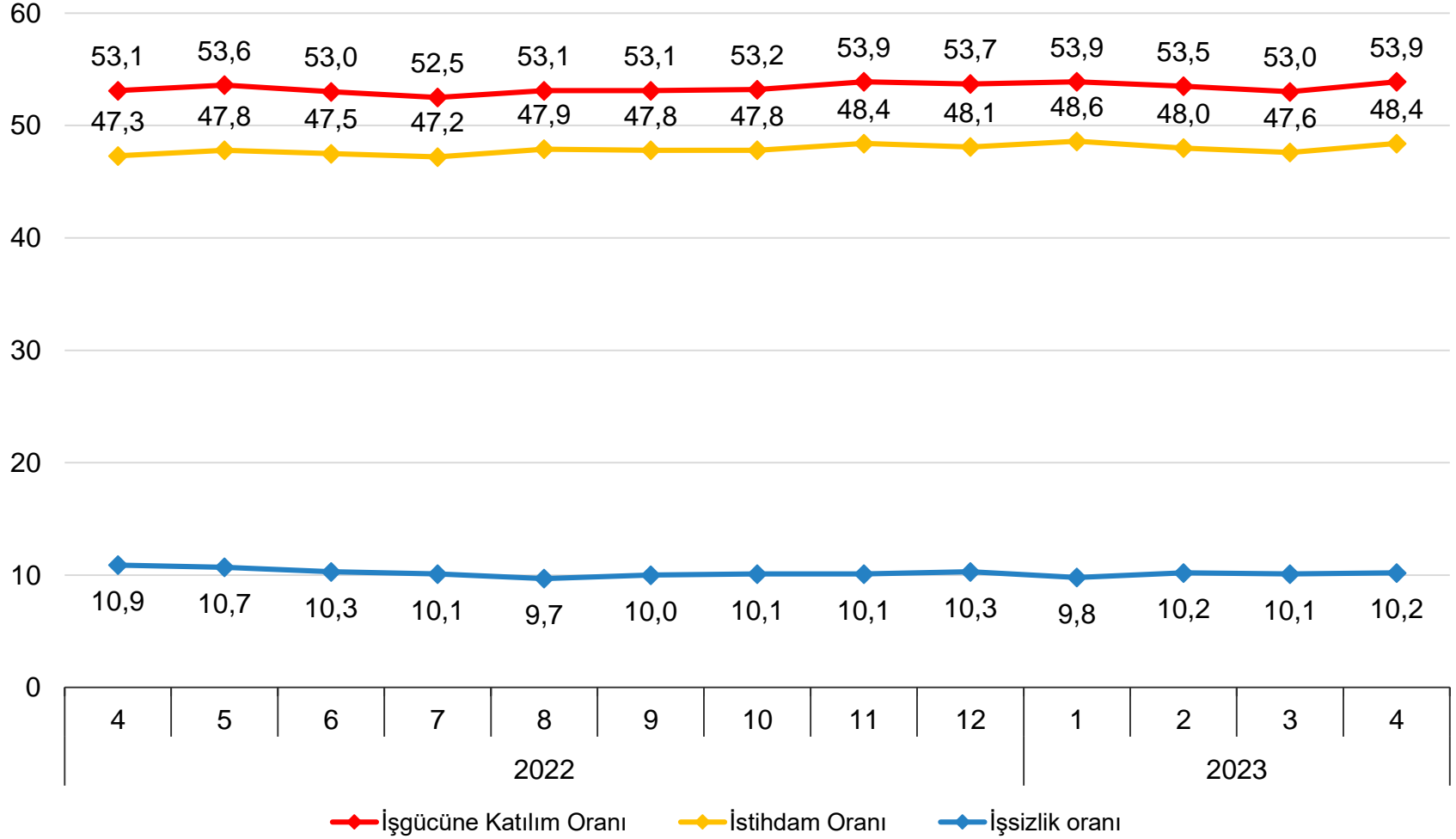
İstihdam oranı: İstihdamın, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

İşsizlik oranı: İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

İşgücüne katılma oranı: İşgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

TÜİK işgücü istatistiklerinin hesaplanmasına ilişkin metodolojiyi 2014 yılında değiştirmiştir. Bu grafikteki bilgiler yeni metodolojiye göre verilmiştir.

Mevsim etkisinden arındırılmış temel işgücü göstergeleri, (15+ yaş) Nisan 2022–Nisan 2023 [Türkiye]

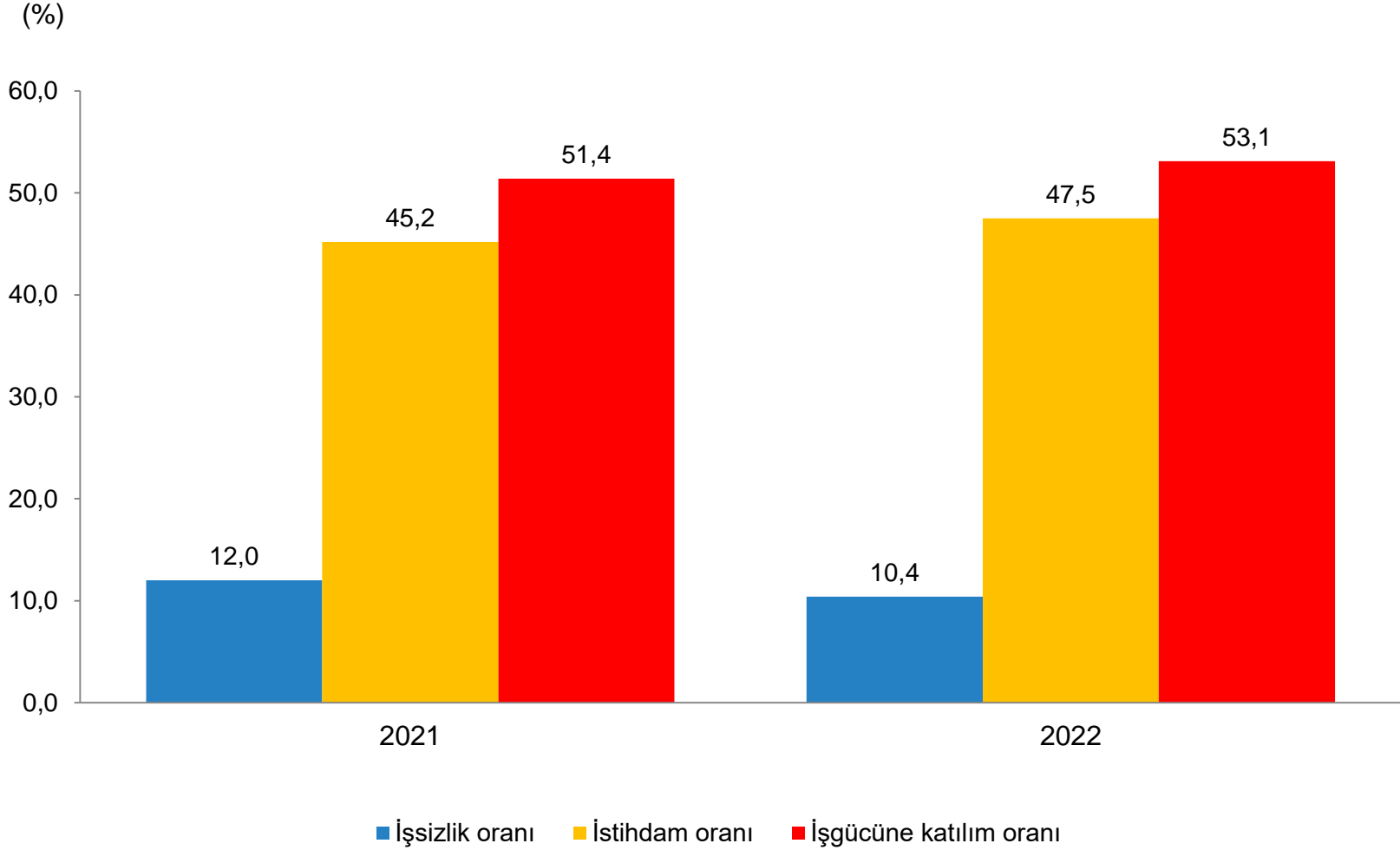

İşgücüne Katılım Oranı

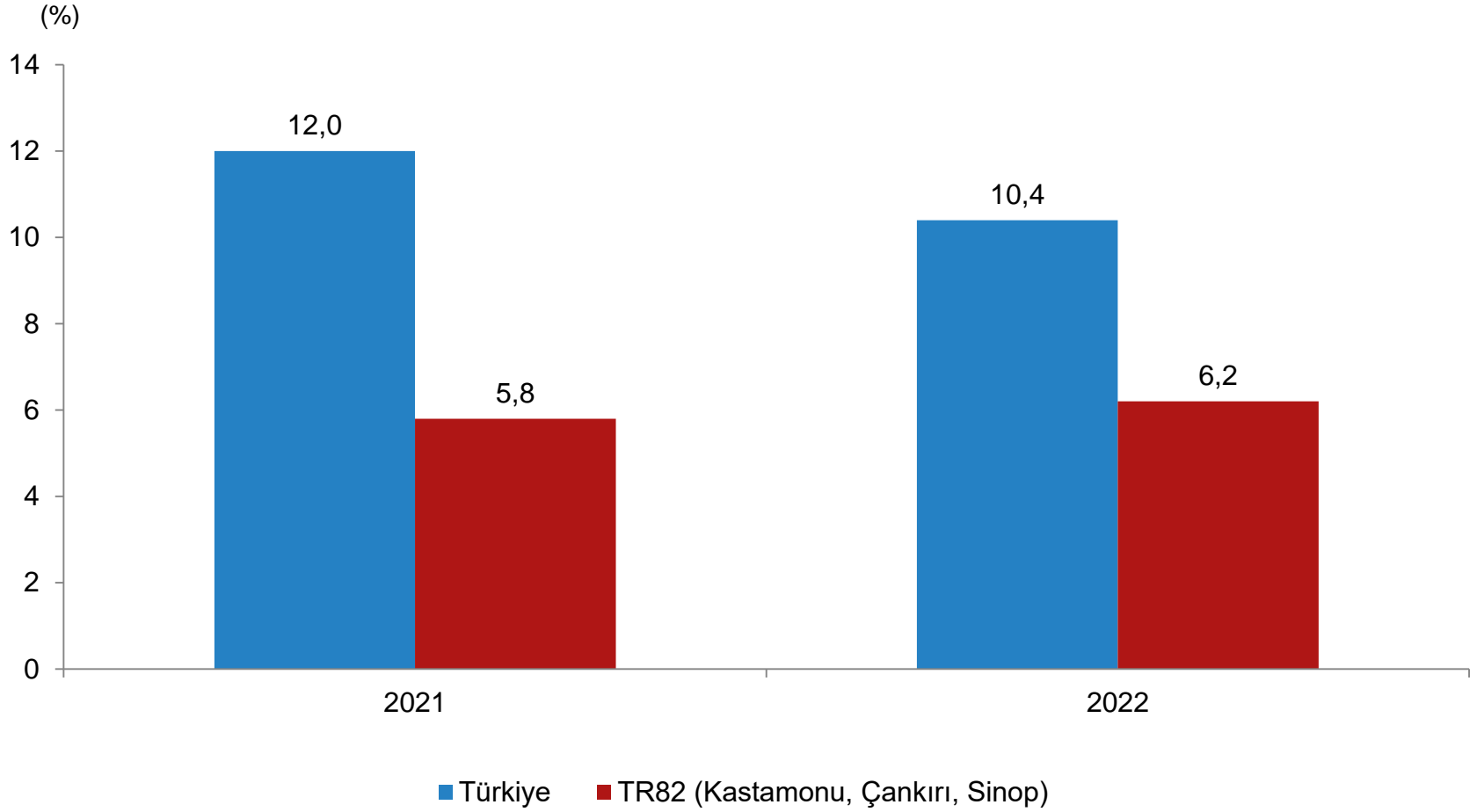
İstihdam Oranı

İşsizlik Oranı

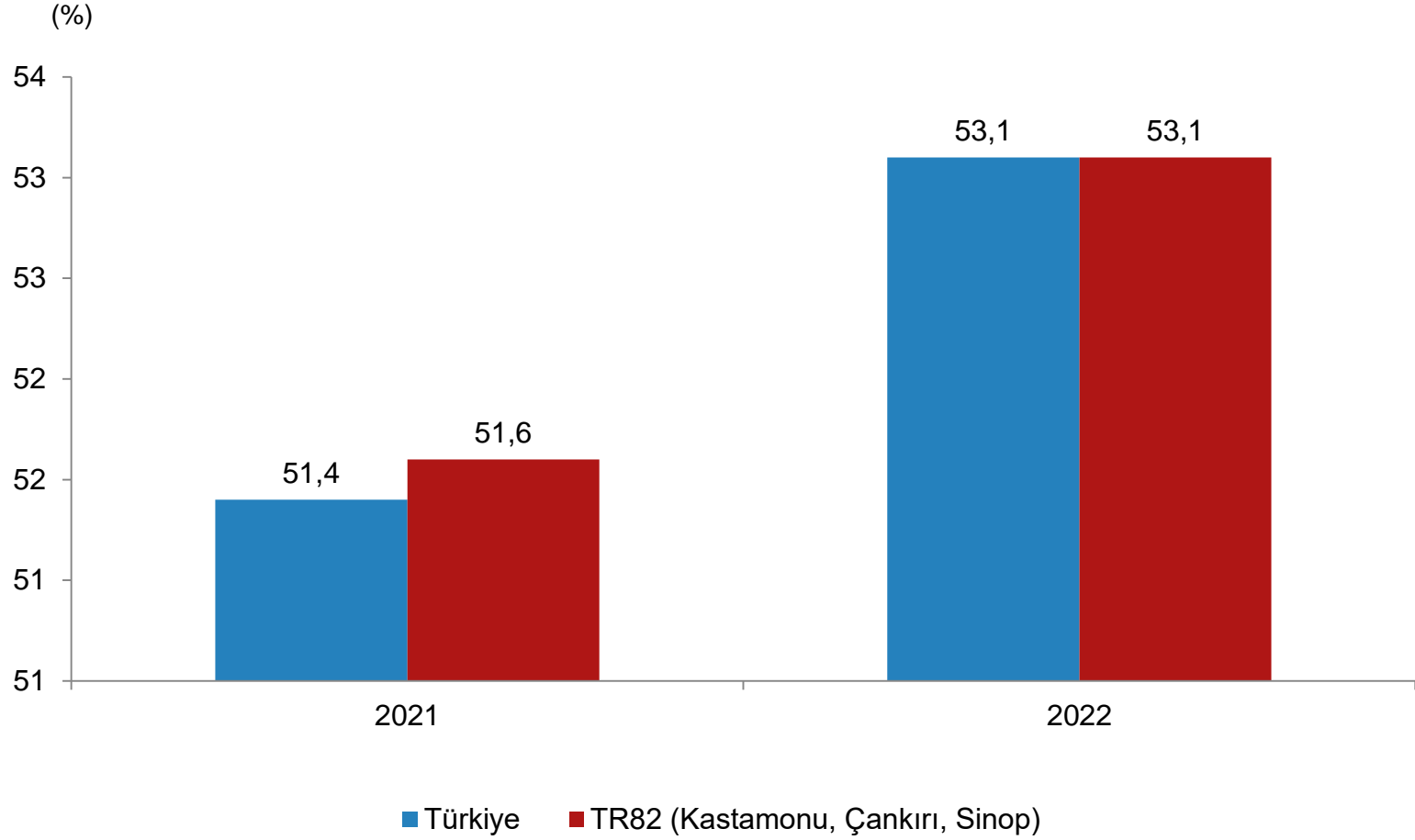
Türkiye işgücü göstergeleri, 2021-2022

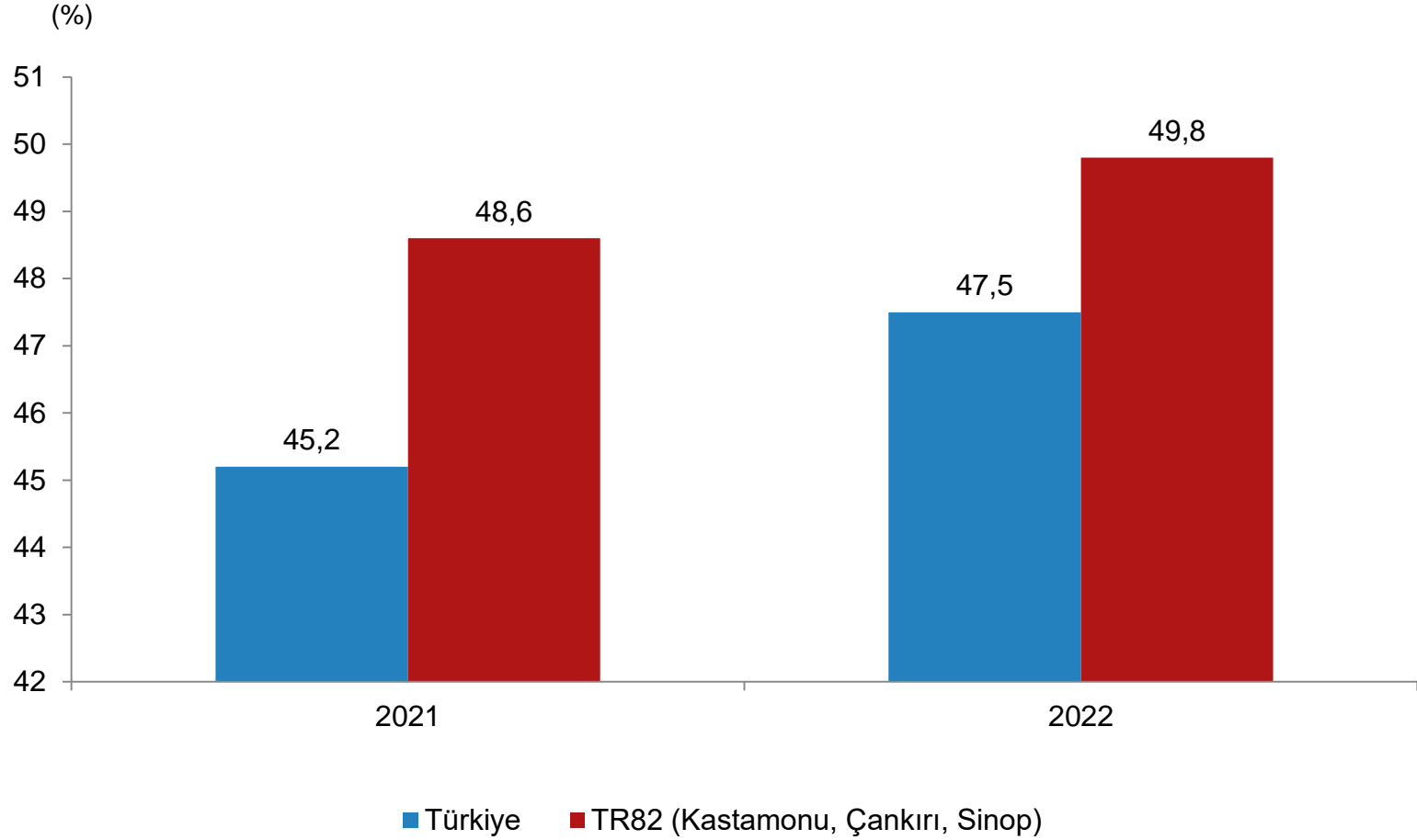
İşsizlik oranı, 2021-2022

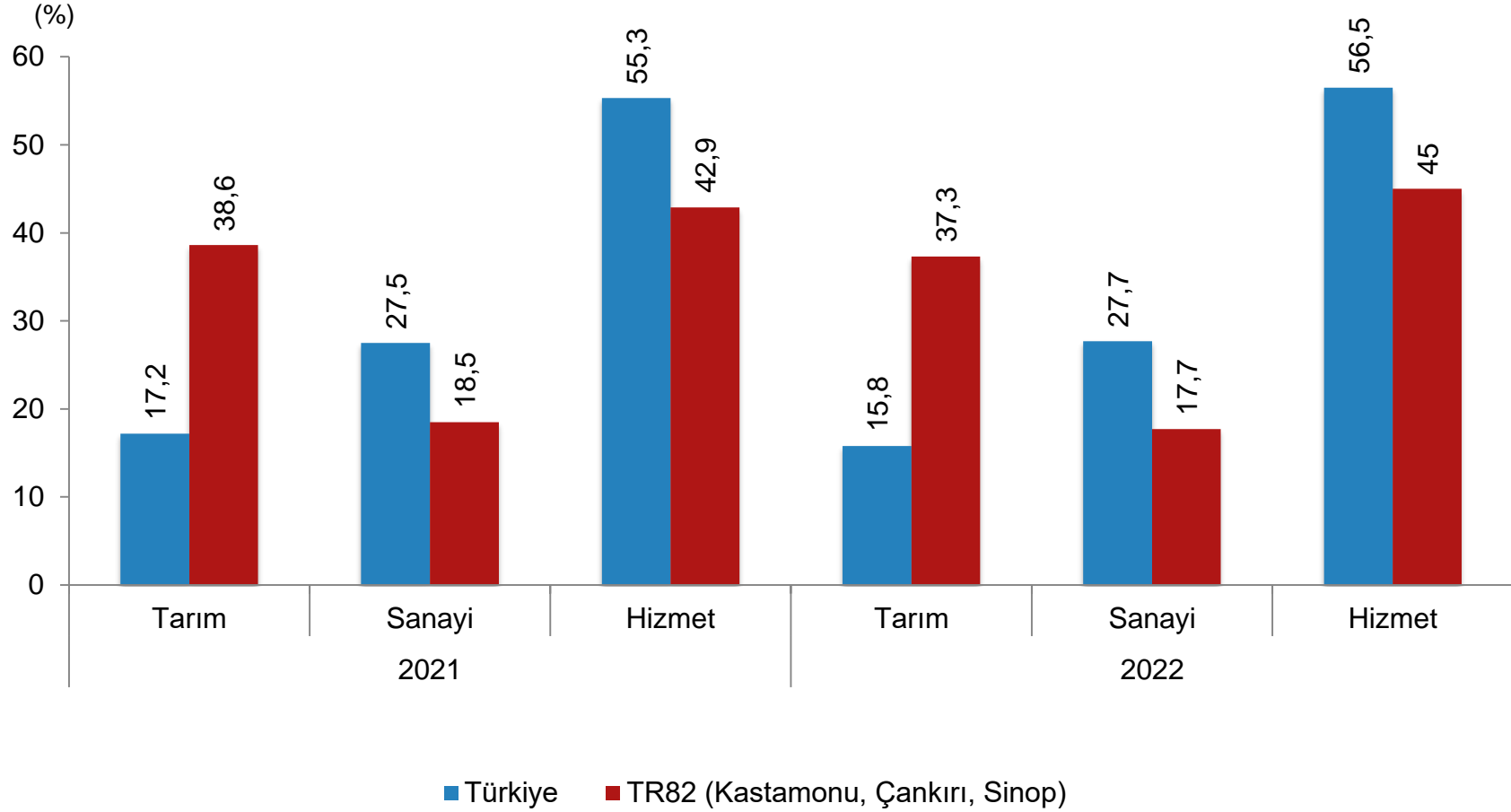
İşgücüne katılma oranı, 2021-2022

İstihdam oranı, 2021-2022

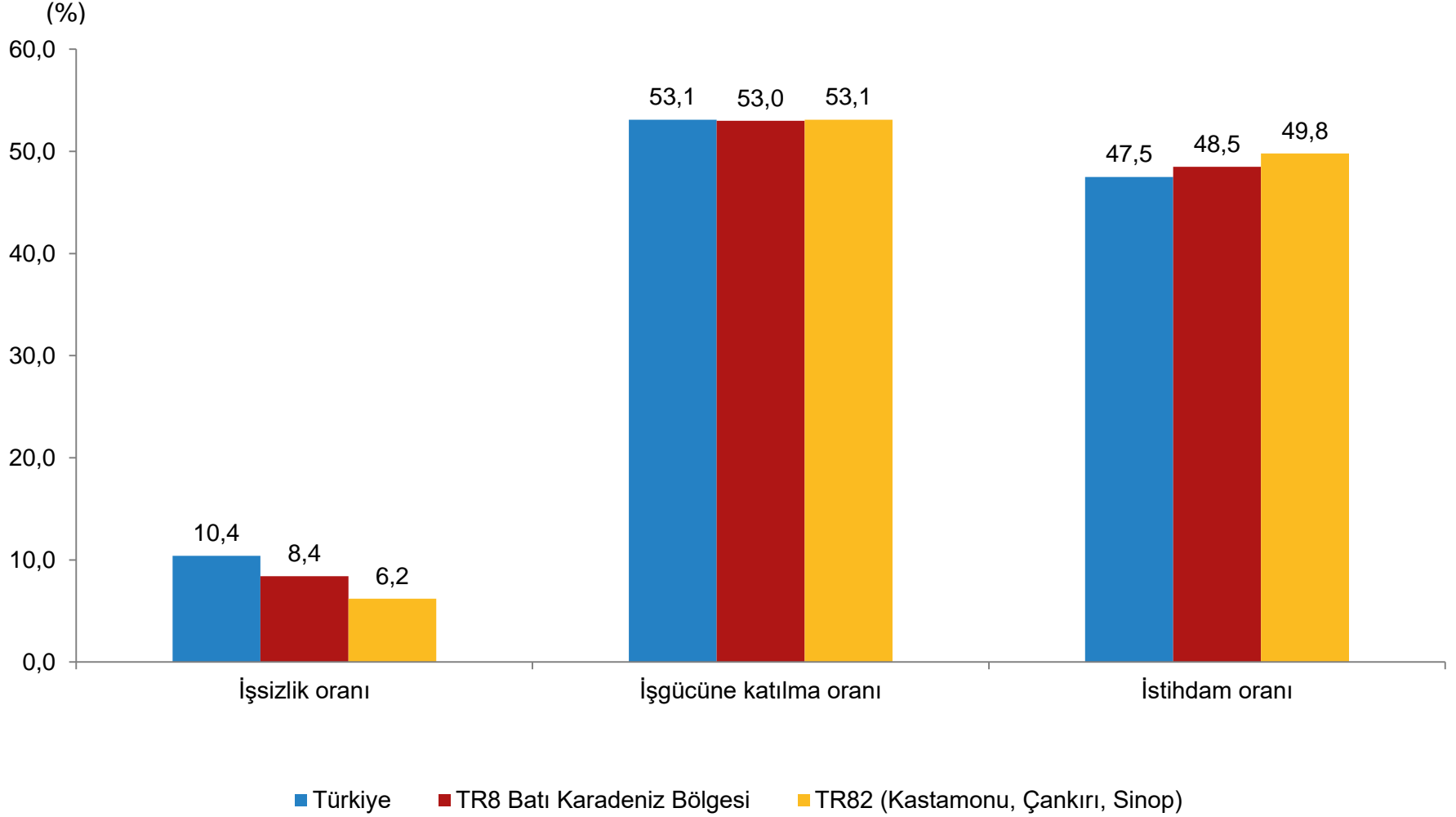

Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2021-2022

İşgücü verileri, 2022

Tanım ve kavramlar

Tüketim harcaması: Hanehalklarının tüketim amacıyla yapmış oldukları ve aşağıdaki bileşenlerden oluşan aylık ortalama harcama değeridir:

Satın alışı: Herhangi bir mal ya da hizmete belli bir ücret ödeyerek sahip olmaktır. Hanehalkının anket ayında kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere tüketim amaçlı olarak yaptıkları satın alışı kapsanmıştır.

Kendi üretiminden tüketim: Hanelerin kendi üretimleri sonucu elde ettikleri maddeleri, ya ürettikleri gibi ya da işleyerek tüketmeleridir. Örneğin; hanehalkının kendi ürettiği sütün anket ayında yine süt olarak ya da peynir yapılarak tüketilen değeri harcama olarak kapsanmıştır.

Aynı gelirlerden tüketim: Hanede iktisaden faal olan fertlerin çalıştıkları işyerinde üretilen ya da satışa sunulan mal ve hizmetlerden hanede tüketilenler, aynı gelirlerden tüketim olarak alınmıştır. Örneğin; ücretli olarak çalışan bir ferde işyerince verilen yiyecek, giyecek vb. maddeler, servis vb. hizmetler ücretlinin elde ettiği aynı gelirden tüketim olarak; işveren ya da kendi hesabına çalışan bir ferdin de kendisine ait işyerinde ürettiği ya da sattığı mallardan hanesine tüketmek üzere getirdikleri aynı gelirden tüketim olarak değerlendirilmiştir.

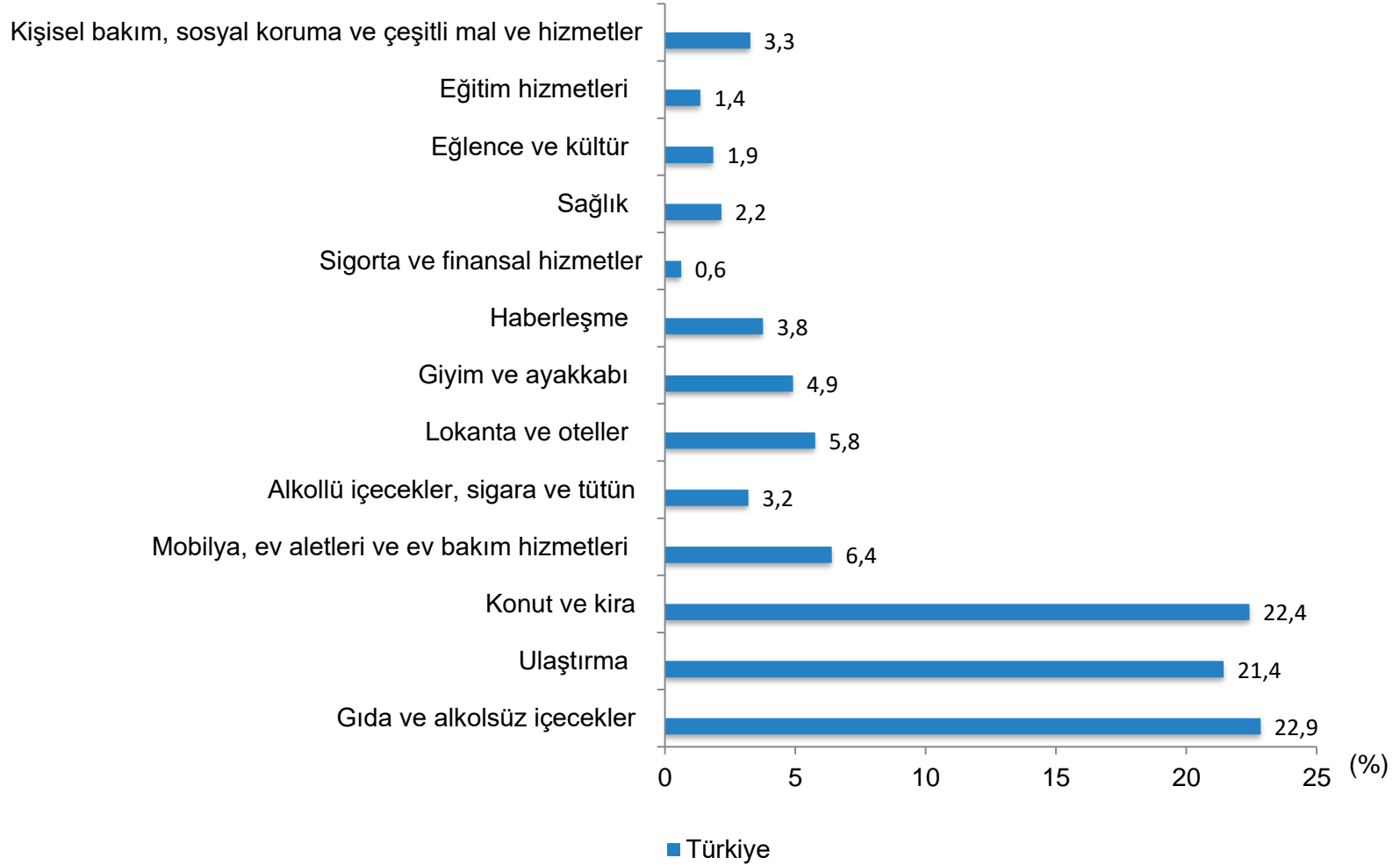
Hanehalkının özel kişi veya kuruluşlara vermek üzere hediye veya yardım şeklinde satın aldığı mal veya hizmetler: Hanehalkı fertleri tarafından anket ayı süresince, özel kişi veya kuruluşlara verilmek üzere (hediye etmek veya yardımda bulunmak amacıyla) satın alınan mal ve hizmetlerin değeri kapsanmıştır.

Dayanıklı tüketim harcamaları: Hanehalkı tarafından anket ayını içine alan son bir yıl içinde otomobil, beyaz eşya, bilgisayar, televizyon, kamera, mobilya, ısıtma ve soğutma sistemi gibi dayanıklı tüketim mallarına yapılan harcamaların aylık ortalama değeri de tüketim harcaması içinde kapsanmıştır.

İzafi kira: Konuta mülkiyet şekli ev sahibi, lojman ve diğer (babasına, akrabasına vb. kişilere ait yerlerde ikamet edip hiç bir şekilde ücret ödemedi ya da çok düşük değerinde kira ödeyenler) şekilde olan hanehalkının ikamet ettiği konutun kira değeri izafi kira olarak değerlendirilmiştir. İzafi kira, tüketim harcaması içinde kapsamaktadır. İzafi kira değeri, benzer özelliklere sahip olan, aynı semtte ve yerleşim yerinde kira ile oturlan konutun kira değeri emsal alınarak hanehalkı tarafından belirlenmektedir.

Kaydedilmeyen harcamalar: Hanehalkı fertlerinin işyeri amaçlı harcamaları ile tüketim dışı ve yatırım harcamaları kapsam dışıdır.

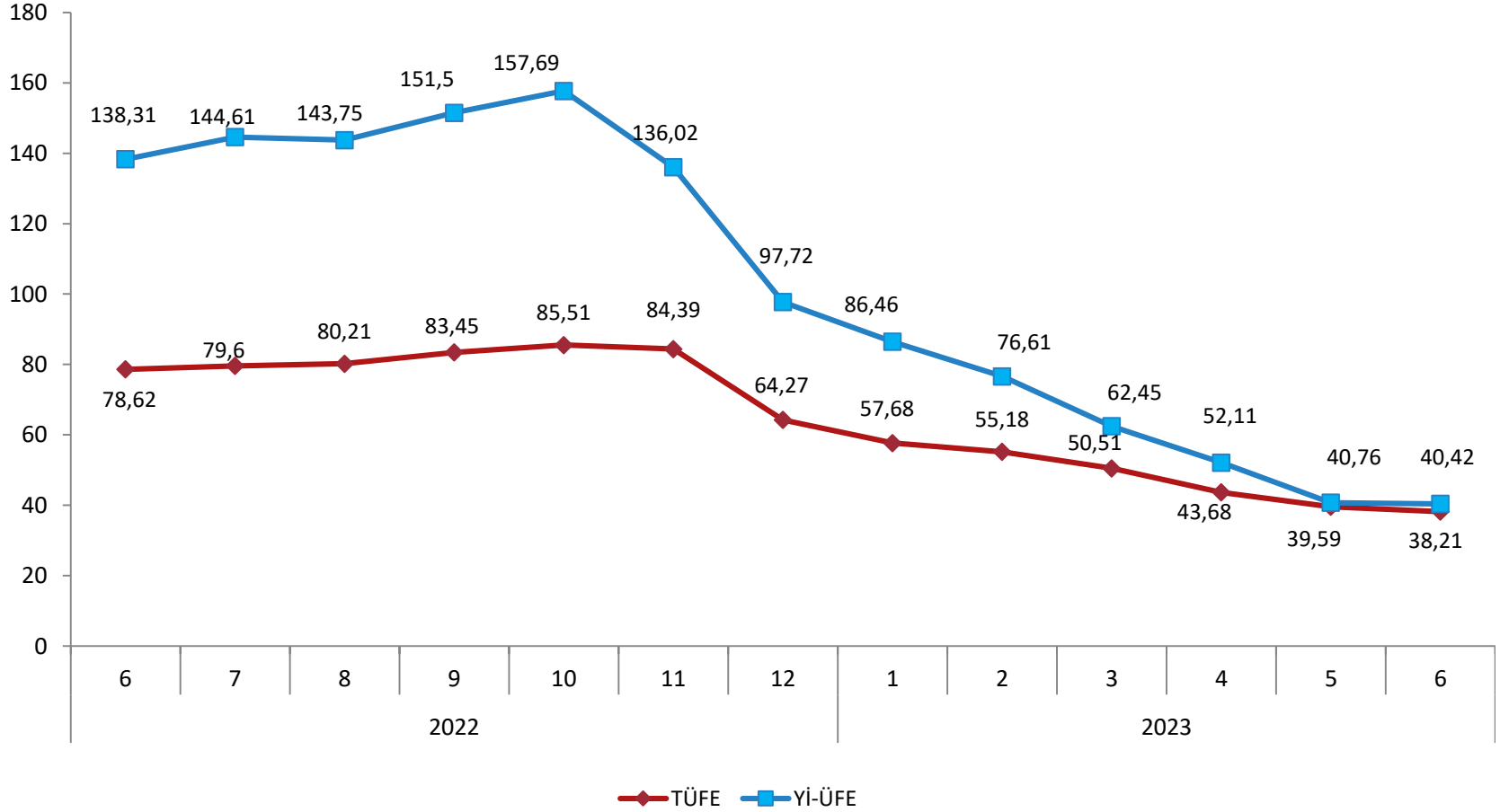
Türlerine göre hanehalkı tüketim harcamaları, 2022

Tanım ve kavramlar

Yurt içi üretici fiyat endeksi: (Yİ-ÜFE), belirli bir referans döneminde ülke ekonomisinde üretimi yapılan ve yurt içine satışa konu olan ürünlerin üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak fiyat değişimlerini ölçen fiyat endeksidir.

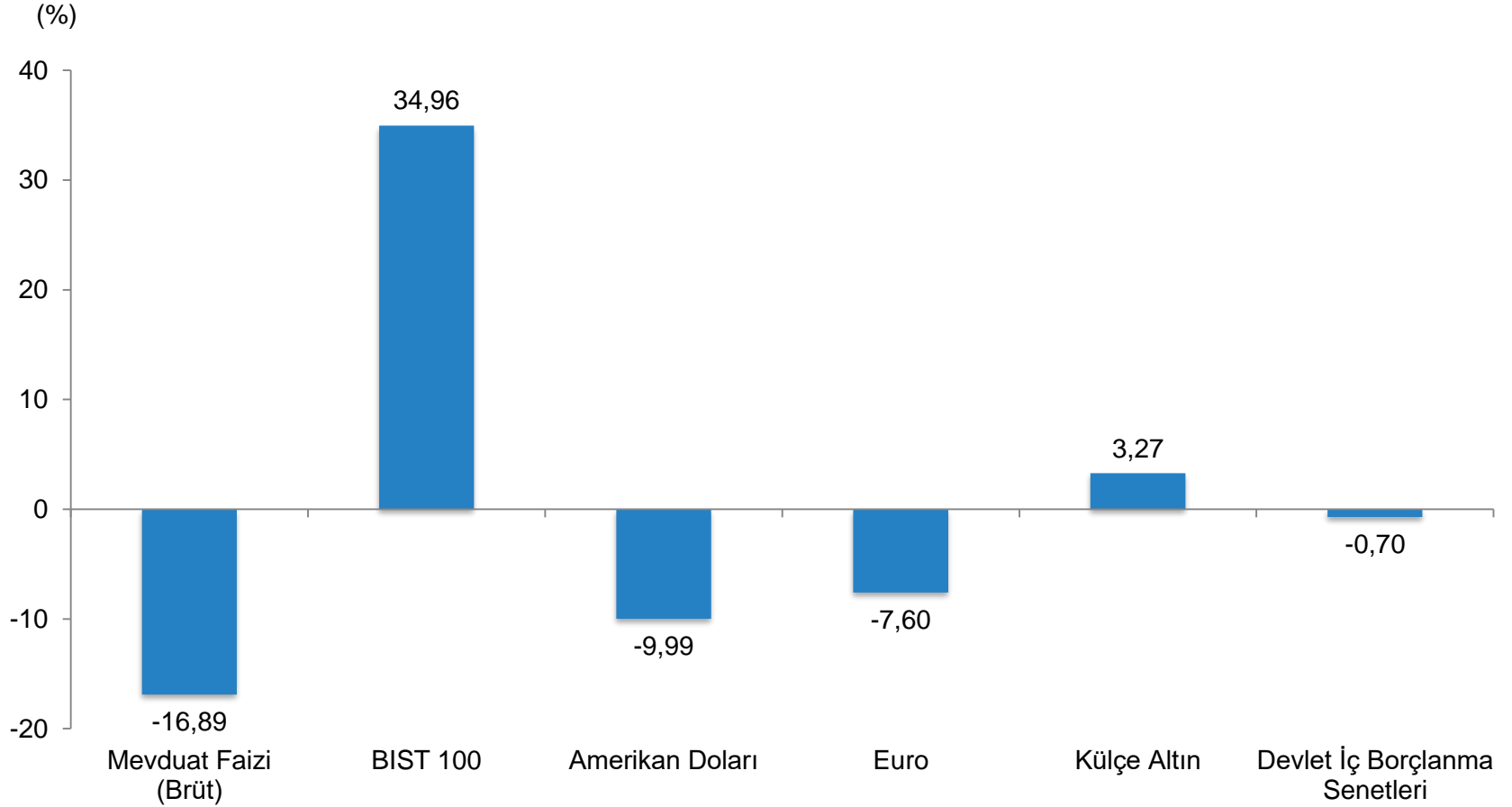
Tüketici fiyat endeksi: (TÜFE), hanehalklarının tüketimine yönelik mal ve hizmet fiyatlarının zaman içindeki değişimini ölçmektedir. 2003 temel yıllık TÜFE'nin temel amacı; piyasada tüketime konu olan mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki değişimi ölçerek enflasyon oranını hesaplamaktır. Bu amaca yönelik olarak hanehalklarının, yabancı ziyaretçilerin ve kurumsal nüfusun yurtiçinde yaptığı tüm nihai parasal tüketim harcamaları dikkate alınmıştır.

Bir önceki yılın aynı ayına göre enflasyon oranları
[Türkiye]

TÜFE'de aylık olarak en yüksek artış ve azalış gösteren seçilmiş temel başlıklar ve değişim oranları, Haziran 2023 [Türkiye]

En yüksek artış gösteren seçilmiş maddeler		En az artan veya en fazla düşen seçilmiş maddeler	
Madde adı	Değişim oranı (%)	Madde adı	Değişim oranı (%)
Çay ve diğer demlendirilen içecek çeşitleri	14,93	Yumurta ve yumurta ile ilgili ürünler	-6,14
Oteller, pansiyonlar ve diğerleri	12,37	Çocuk ve bebek ayakkabısı	-1,81
Sigaralar	12,29	Peynir	-1,01
Taze meyveler	11,74	Yatak odası mobilyaları	-0,95
Havayolu ile yolcu taşımacılığı	11,73	Taze süt	-0,53

Finansal yatırım araçlarının TÜFE ile indirgenmiş yıllık reel getiri oranları, Mayıs 2023

Tanım ve kavramlar

Gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH), belirli bir dönemde yurt içinde üretilmiş nihai mal ve hizmetlerin toplam değerini gösterir.

GSYH; üretim, gelir ve harcama yöntemleri ile ayrı ayrı hesaplanır. Bu üç yöntem kullanılarak elde edilen GSYH değerleri birbirine teorik olarak eşittir.

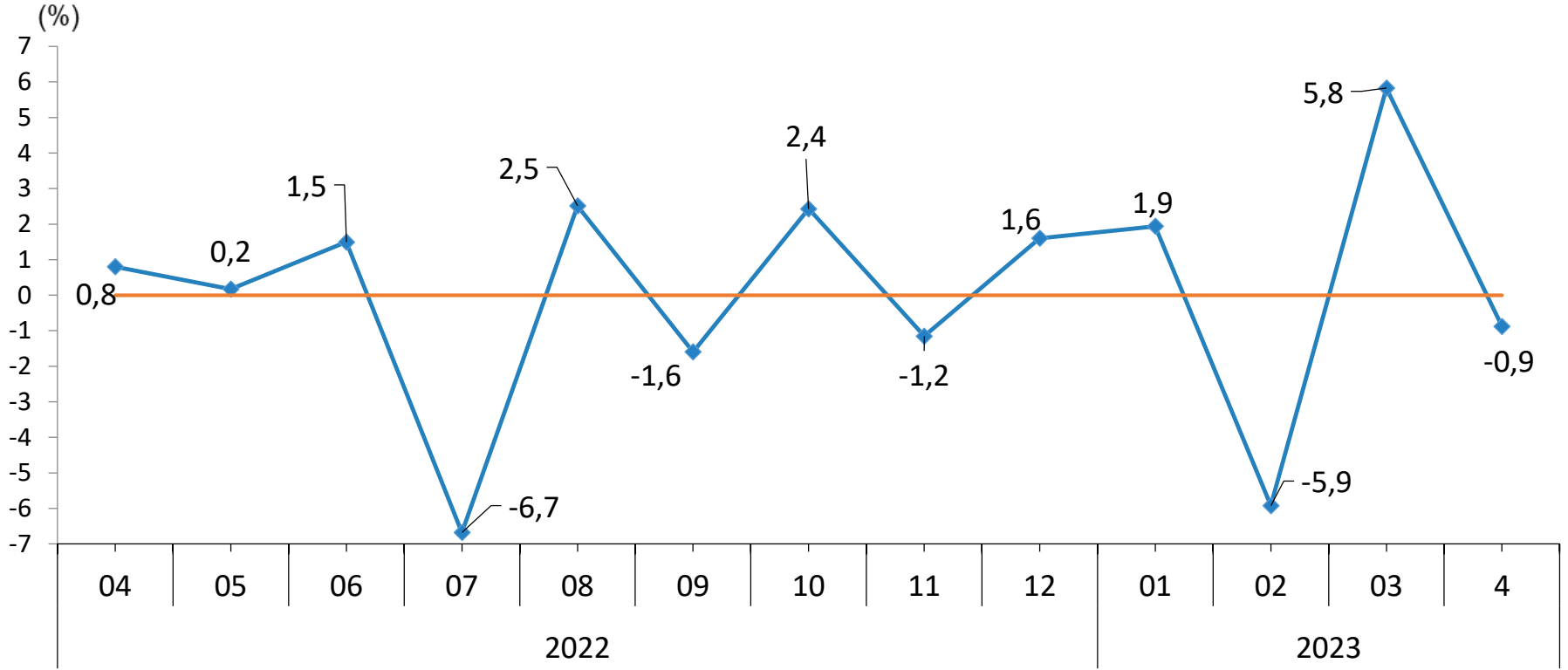
Cari fiyatlarla: GSYH hesaplamaları üç aylık ve yıllık olarak yapılmaktadır. Her dönem için piyasada geçerli fiyatlarla yapılan hesaplamalar cari fiyatlarla hesaplardır.

Kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla: Cari fiyatlarla tahmin edilen gayrisafi yurt içi hasıla büyüklüğünün yıl ortası nüfus tahminine bölünmesi ile Türk Lirası olarak kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla sonucu elde edilir. Hesaplanan bu değer ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla değerine ulaşılmaktadır.

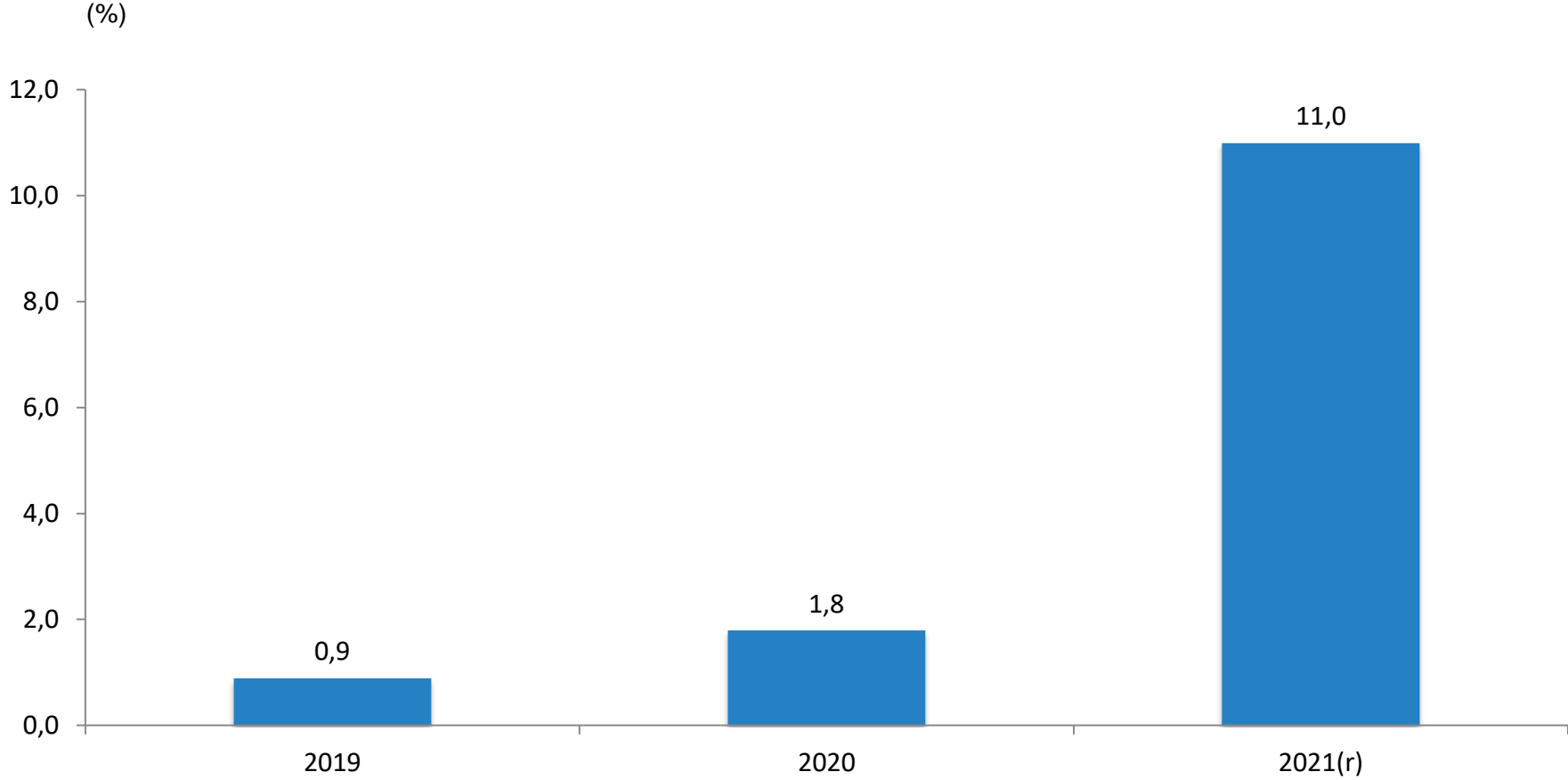
Gelişme (Büyüme) hızı: GSYH hesaplamaları sabit fiyatlara yapıldığında iki dönem arasındaki artış (veya azalış) oranı, gelişme (büyüme) veya daralma (küçülme) hızı olarak adlandırılır.

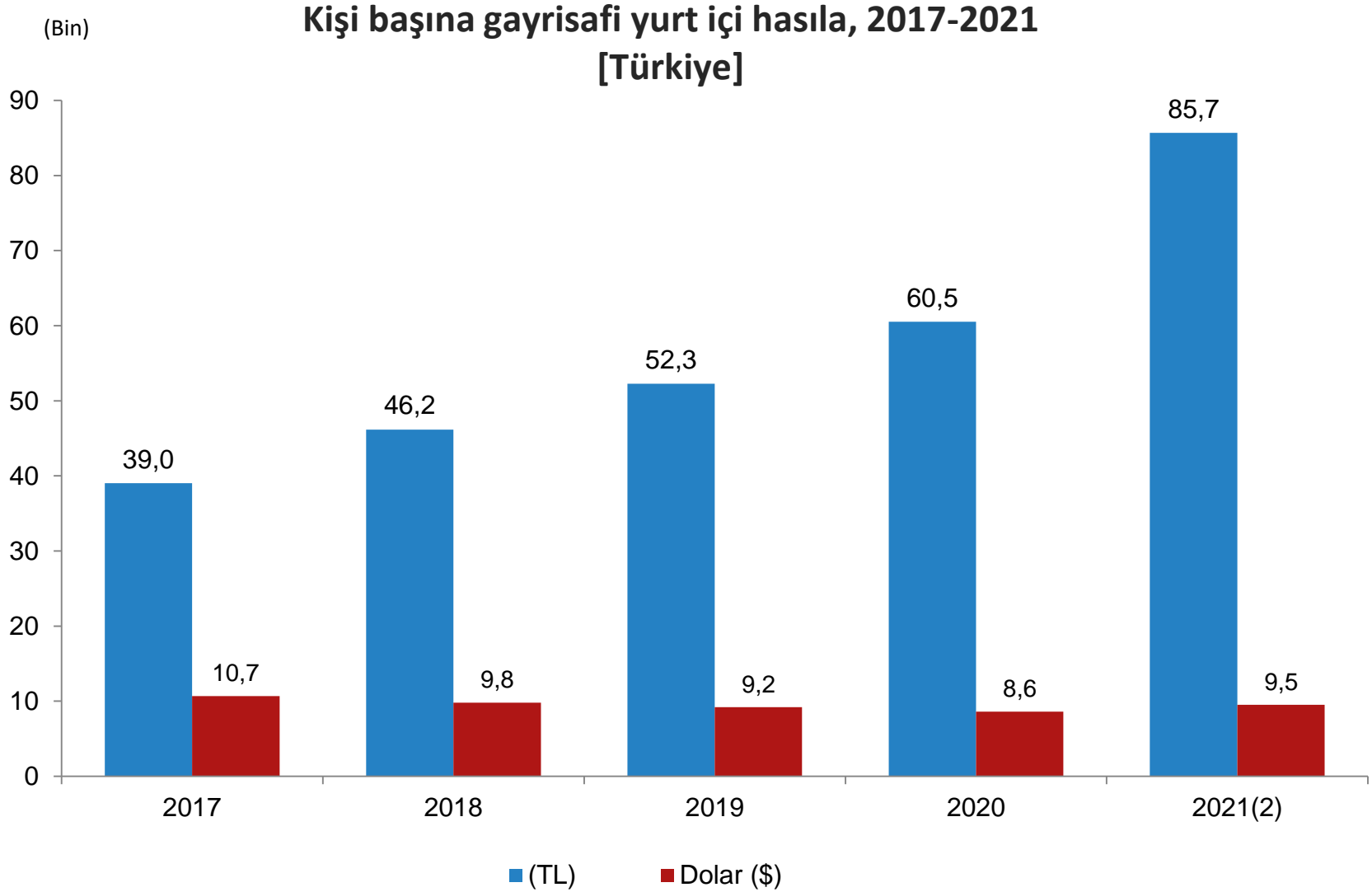

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi aylık değişim oranı, Nisan 2023 [2015=100]
[Türkiye]

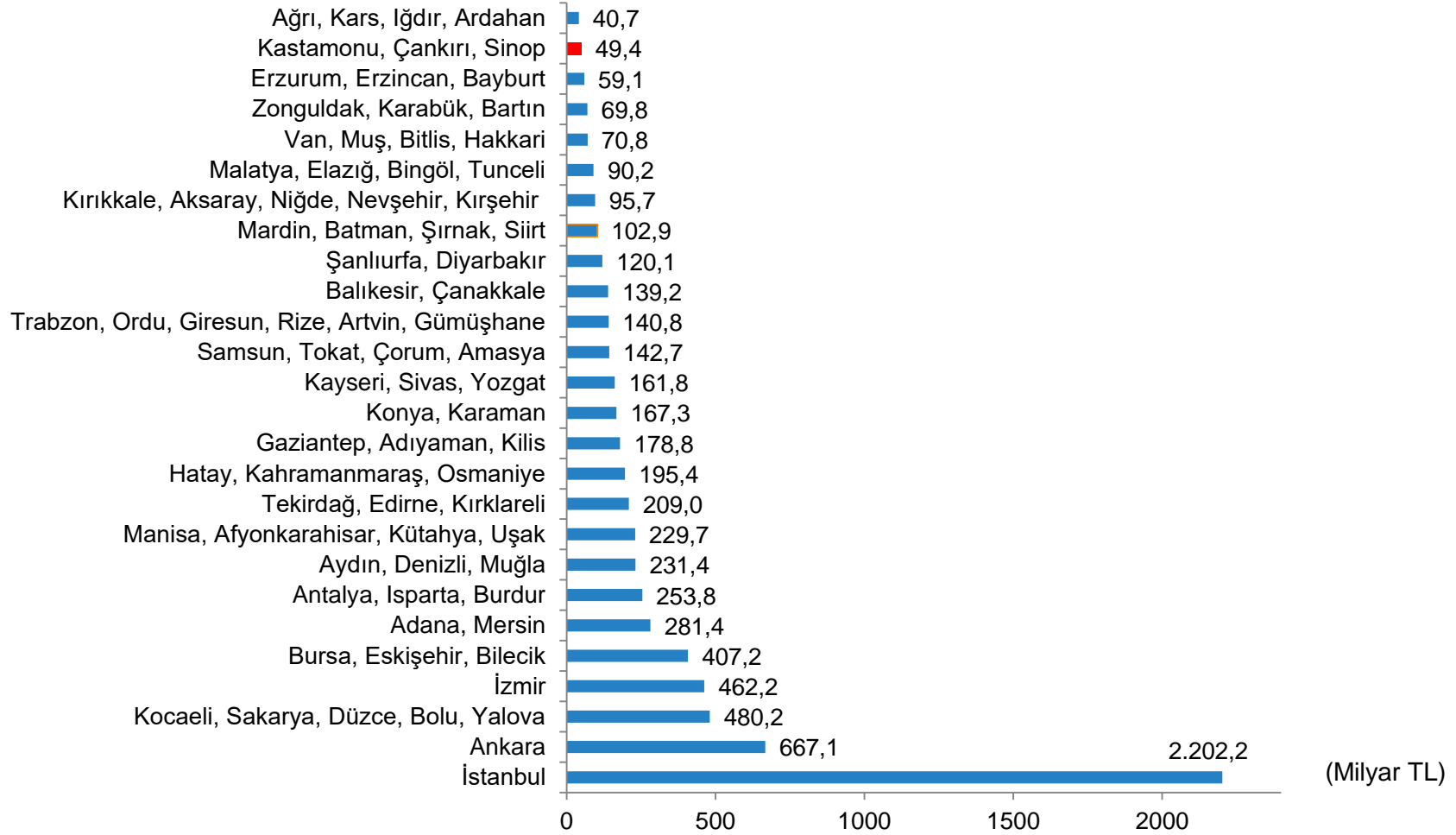
Gayri safi yurtiçi hasıla büyüme hızı, 2019-2021 [Zincirlenmiş hacim değişimi]

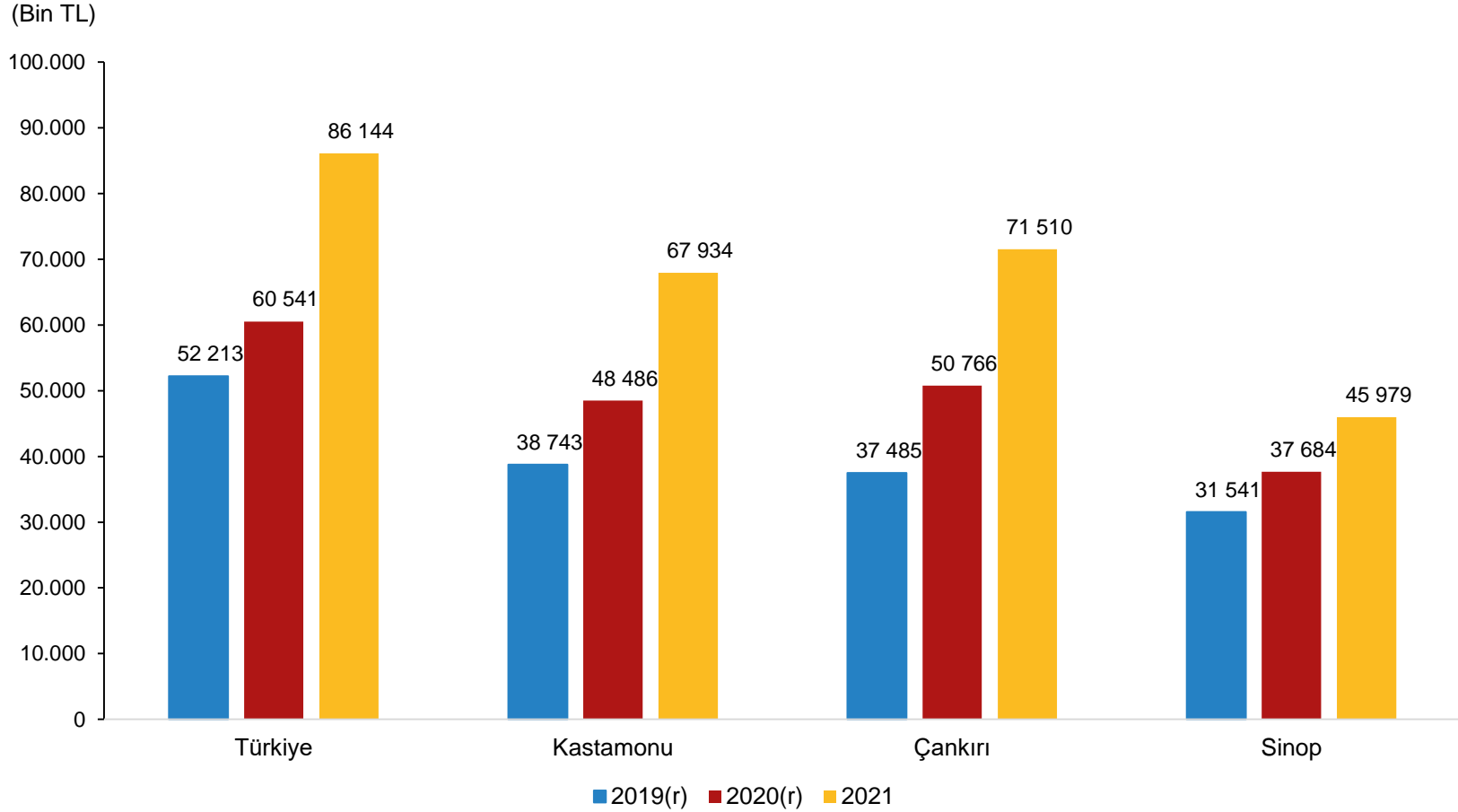
(2) 2021 yılı rakamları dört çeyrek toplamı olup Yıllık Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, 2021 Haber Bülteni ile revize edilecektir.

Bölgesel gayrisafi yurt içi hasıla, 2021 [Cari fiyatlarla]

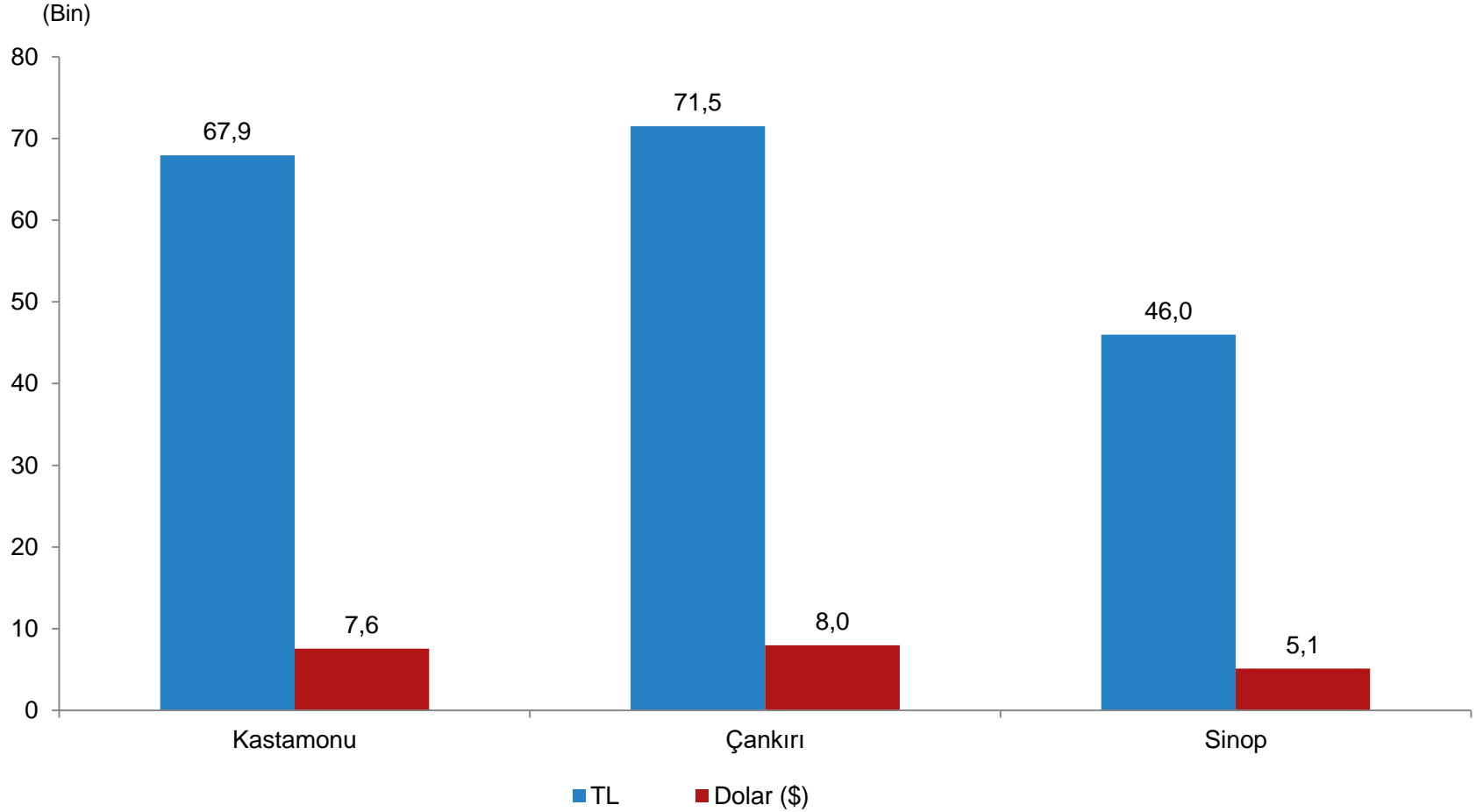

(Milyar TL)

Bölgesel kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2019-2021 [Cari fiyatlarla]

İllere göre kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2021 [Cari fiyatlarla]

Tanım ve kavramlar

Dış ticaret istatistiklerinin üretilmesi için iki sistem bulunmaktadır. Bu sistemlerden birincisi genel ticaret sistemi, diğeri ise özel ticaret sistemidir.

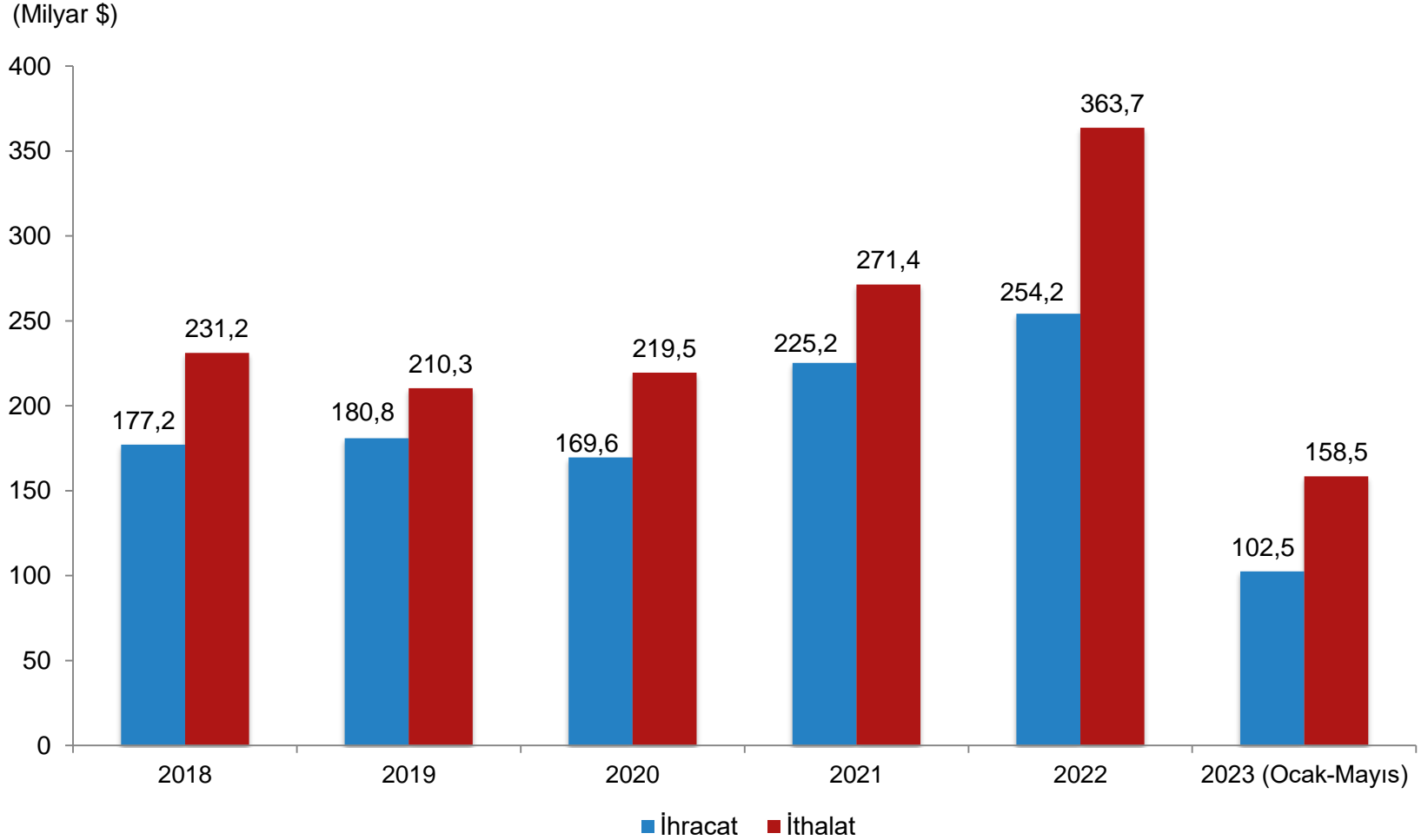
Genel ticaret sisteminde bir ülkenin ekonomik alanına giren ve bu alandan çıkan mallar kapsamaktadır.

Özel ticaret sisteminde ise, gümrük antrepoları ve serbest bölgeler istatistiklerde kapsamamakta, sadece ülkenin serbest dolaşım alanına giren ve bu alandan çıkan mallar dahil olmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle üretilen dış ticaret istatistiklerinin ödemeler dengesi ve ulusal hesaplar gibi ekonomik istatistiklerde yapılan revizyonlara uyumlu hale getirilmesi amacıyla, Ocak 2020'den itibaren ayrıntılı olarak genel ticaret sistemine göre yayımlanmasına başlanmıştır.

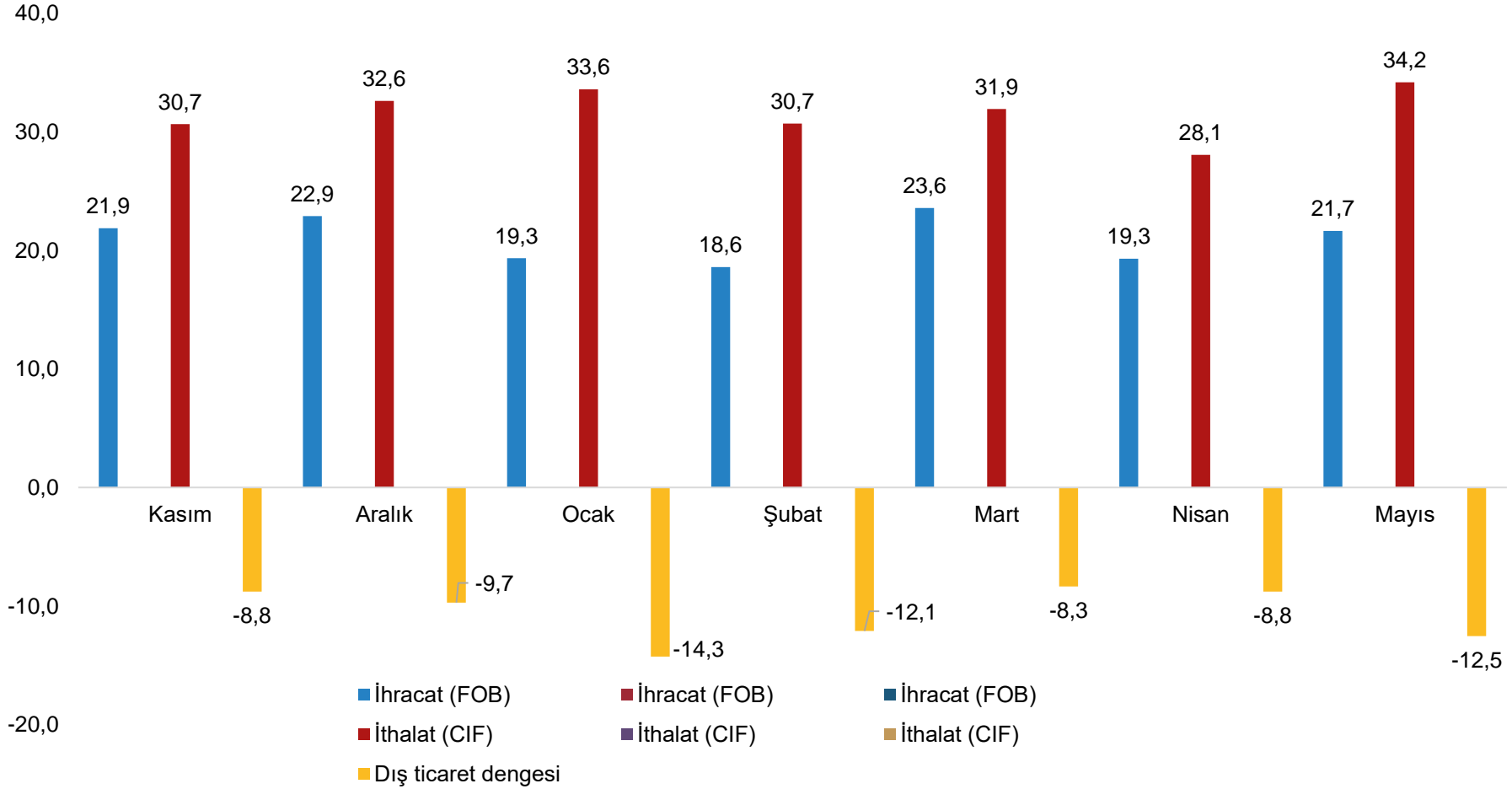
Yıllara ve aylara göre dış ticaret, 2013-2020 (genel ticaret sistemi) verileri “Dış Ticaret İstatistikleri, Ocak 2020” haber bülteni tablo-1’de revize edilmiştir.

Dış ticaret (Milyar \$)

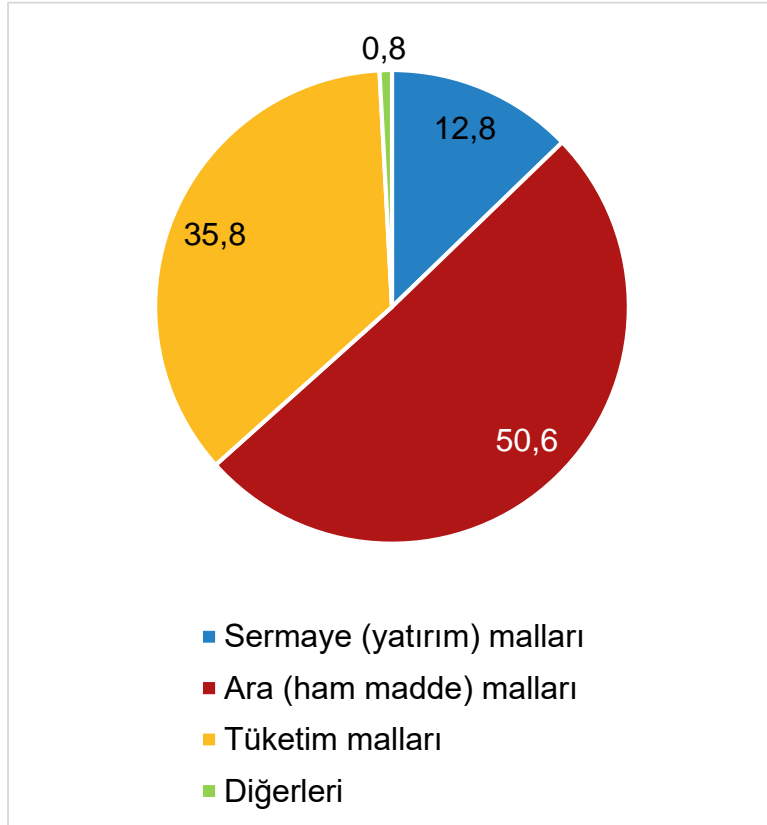

Aylara göre dış ticaret, Kasım 2022-Mayıs 2023

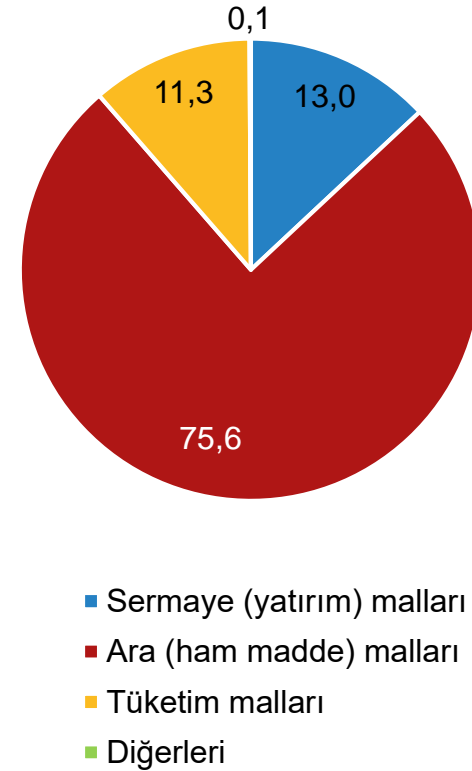

Genel ticaret sistemine göre geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre dış ticaret, (Ocak-Mayıs) 2023

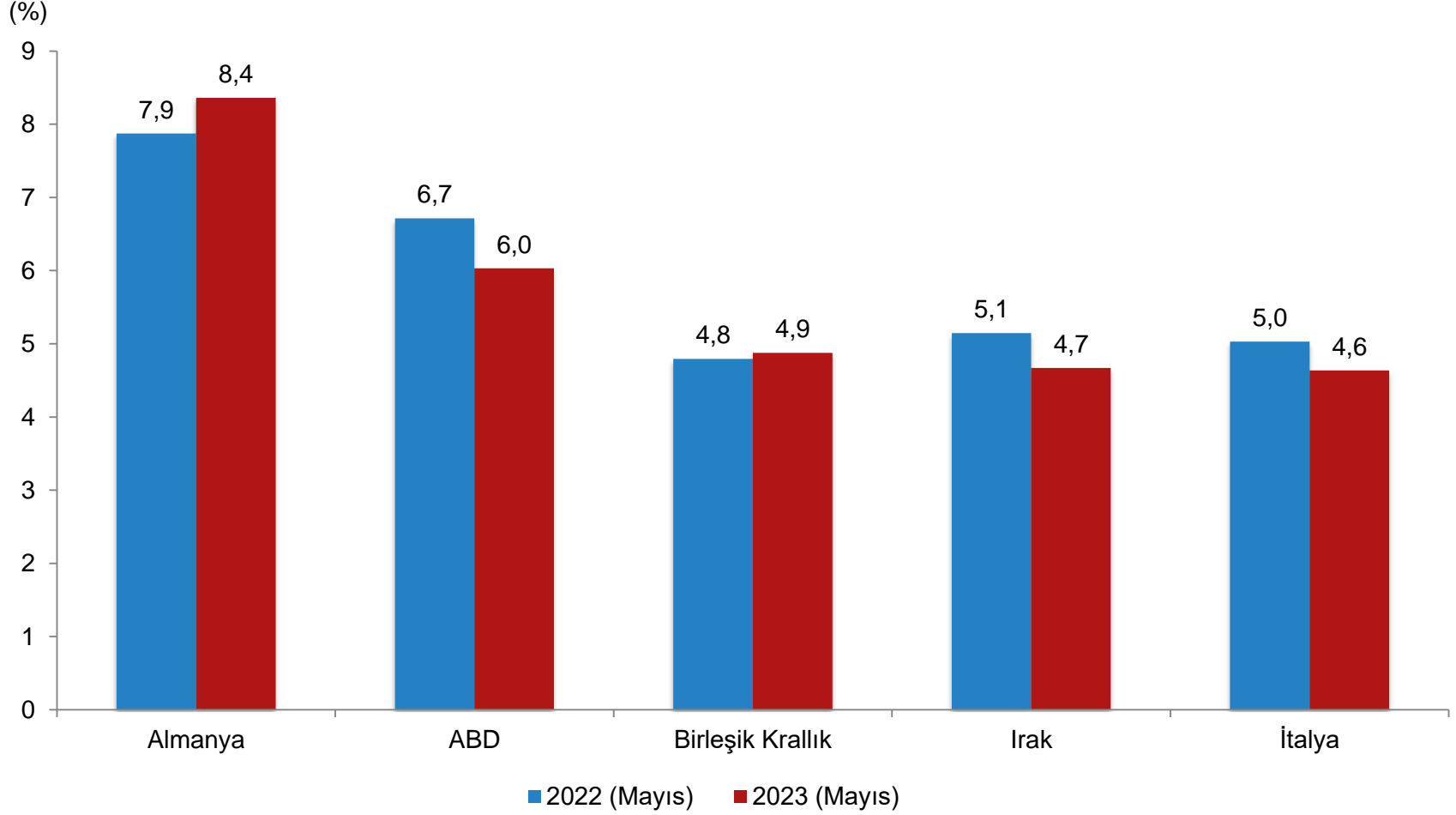
İhracat (%)

İthalat (%)

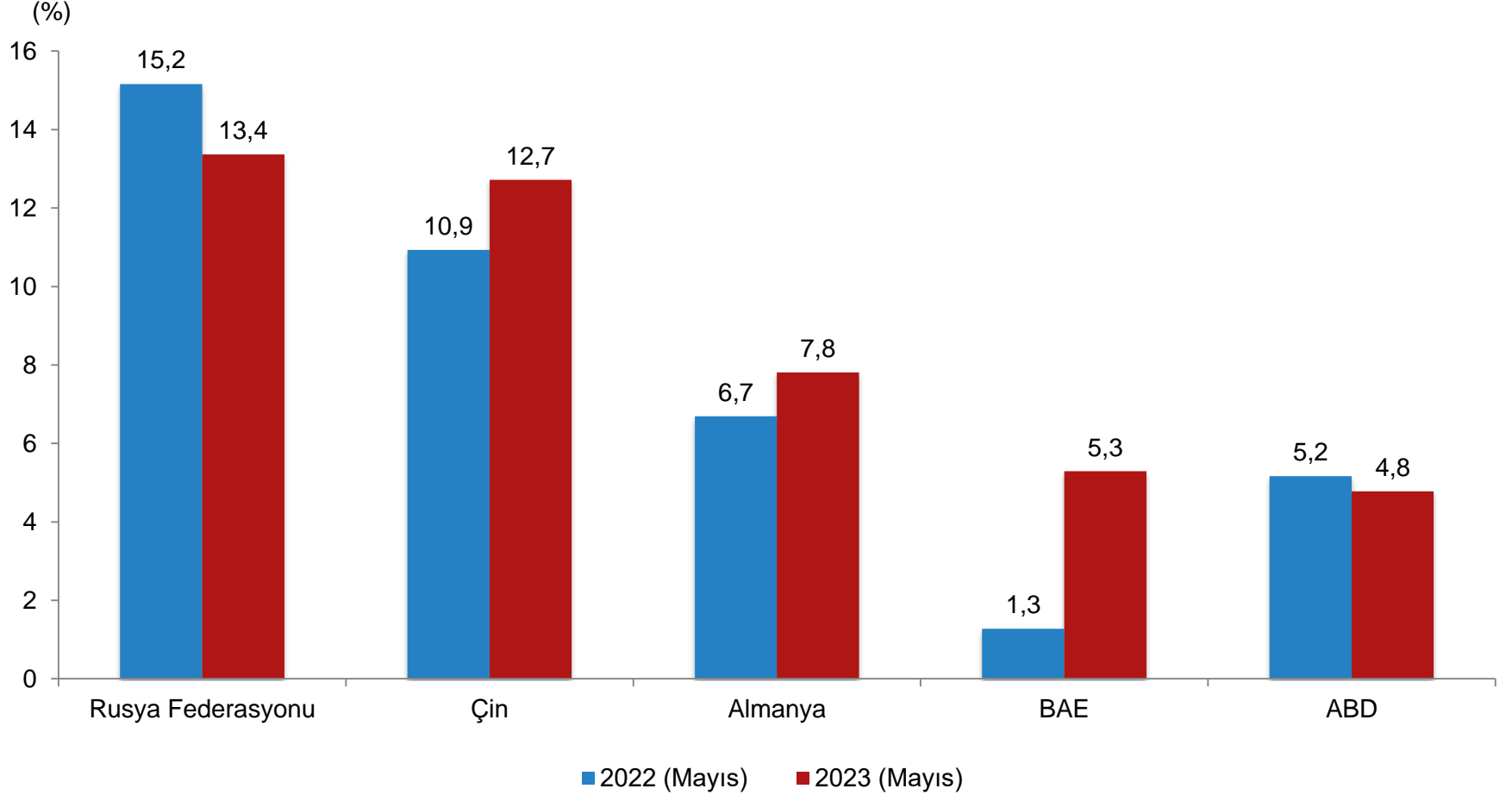

En çok ihracat yapılan ülkeler (%)

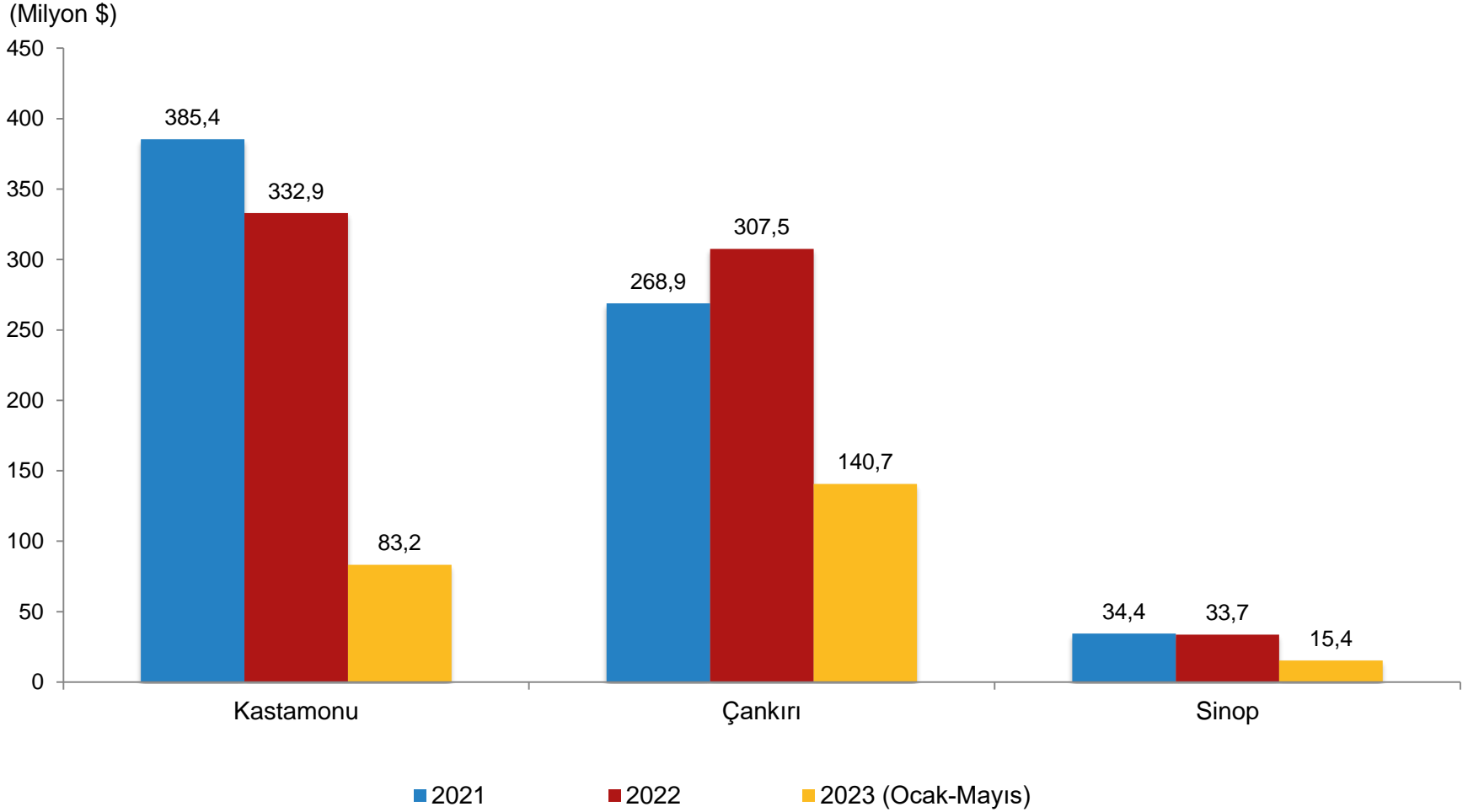
Not: Ülkeler 2023 yılı **Mayıs** ayı verilerine göre sıralanmıştır.

En çok ithalat yapılan ülkeler (%)

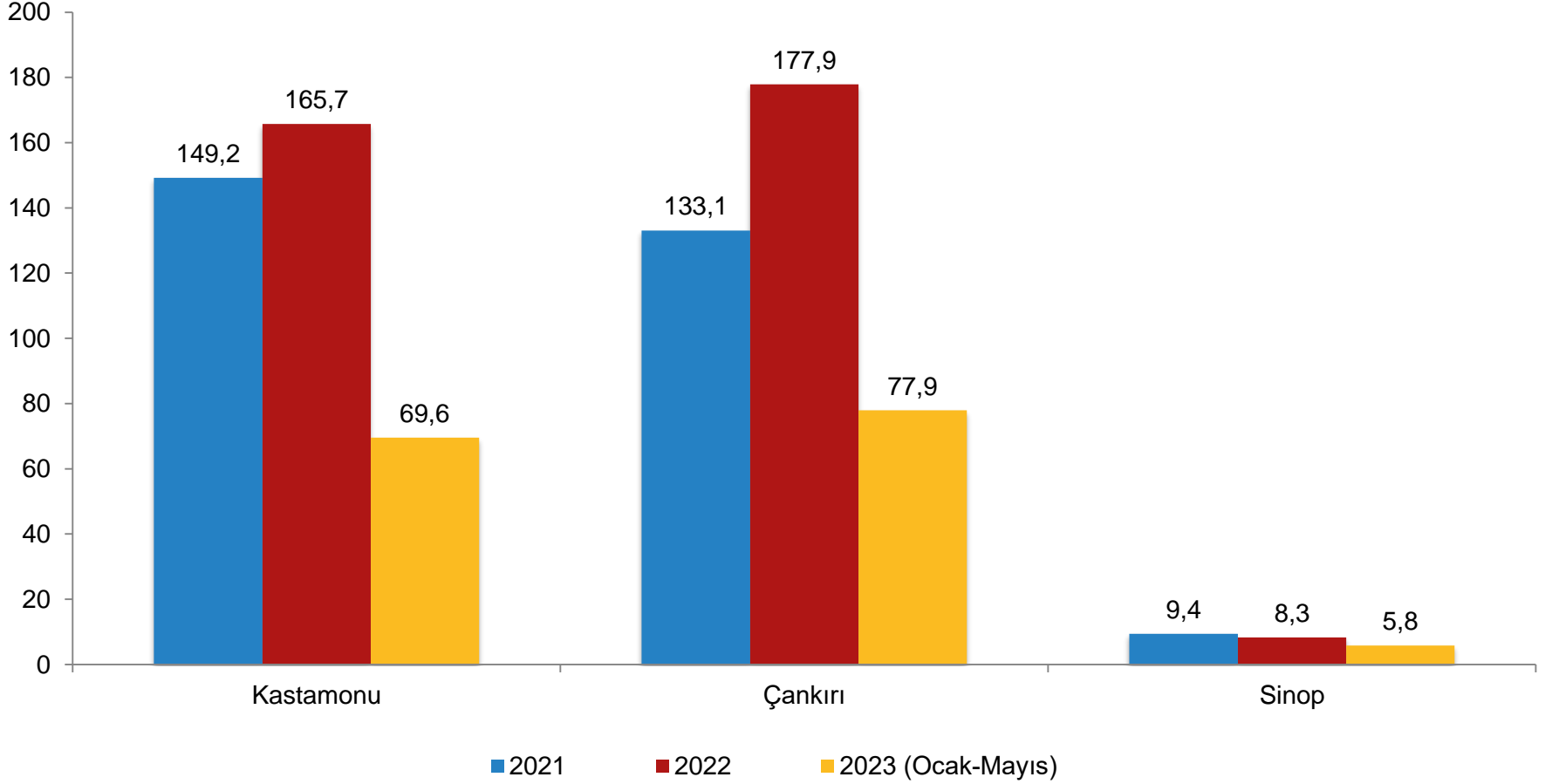
Not: Ülkeler 2023 yılı **Mayıs** ayı verilerine göre sıralanmıştır.

Bölge illerine göre ihracat

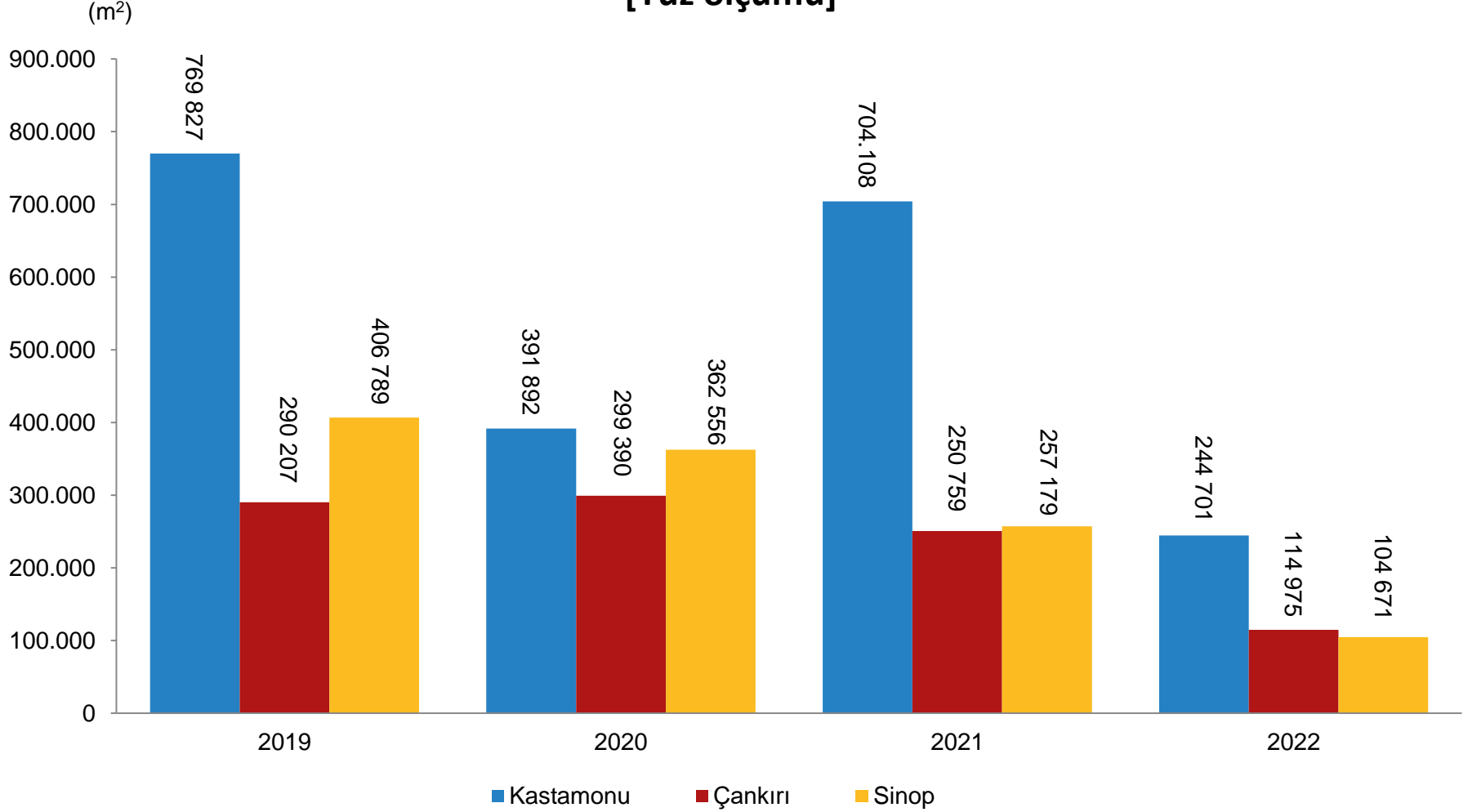
Bölge illerine göre ithalat

(Milyon \$)

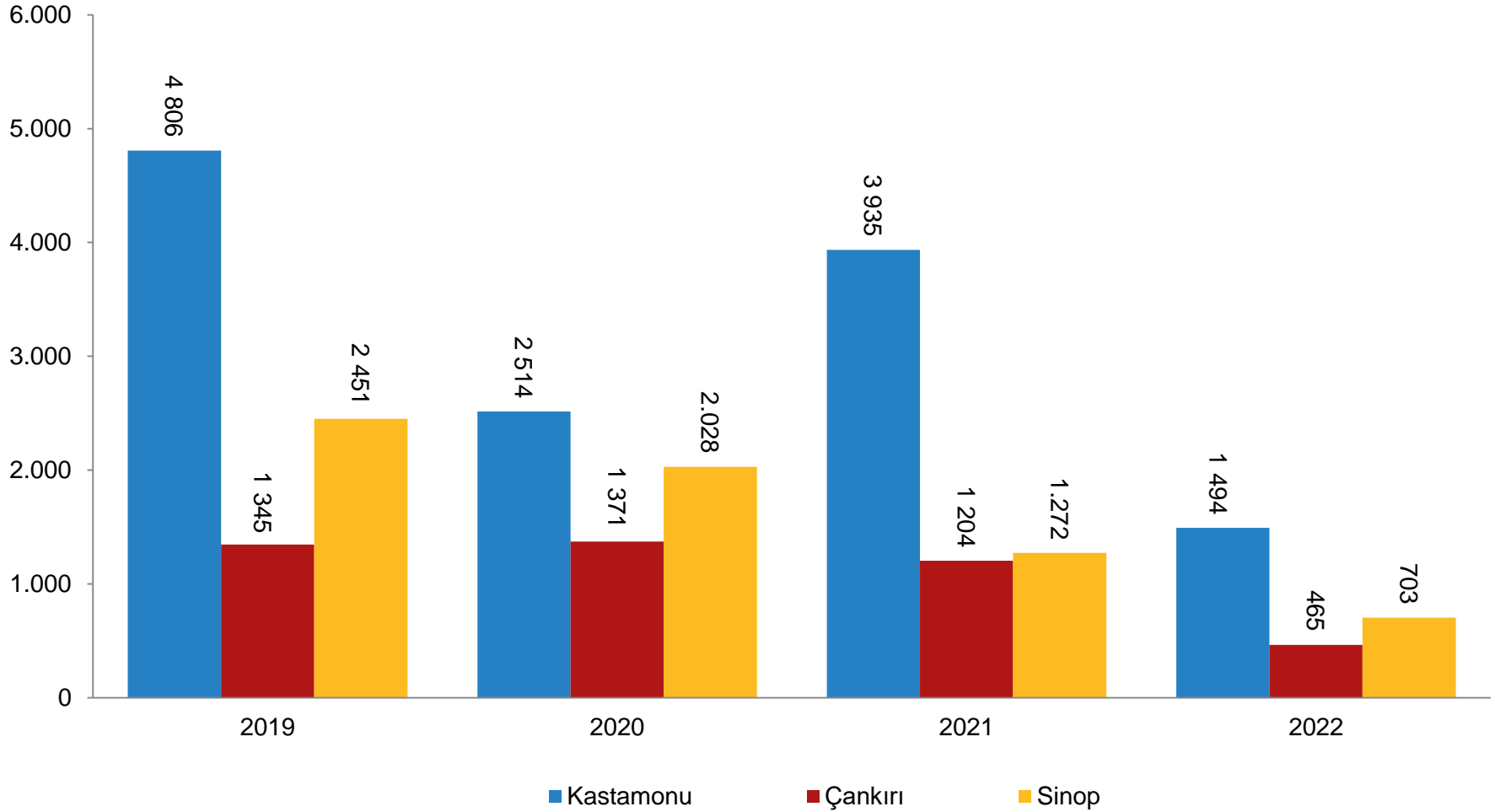

Tanım ve kavramlar

Yapı kullanma izin belgesi: Yapı kullanma izin belgesi, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 30. maddesi gereğince tamamen veya kısmen biten yapılar için belediye sınırları içinde belediyelerce, belediye sınırları dışında İl Özel İdaresi, organize sanayi bölgelerinde organize sanayi bölge müdürlükleri, serbest bölgelerde ise serbest bölge müdürlükleri tarafından verilmesi zorunlu bir belgedir.

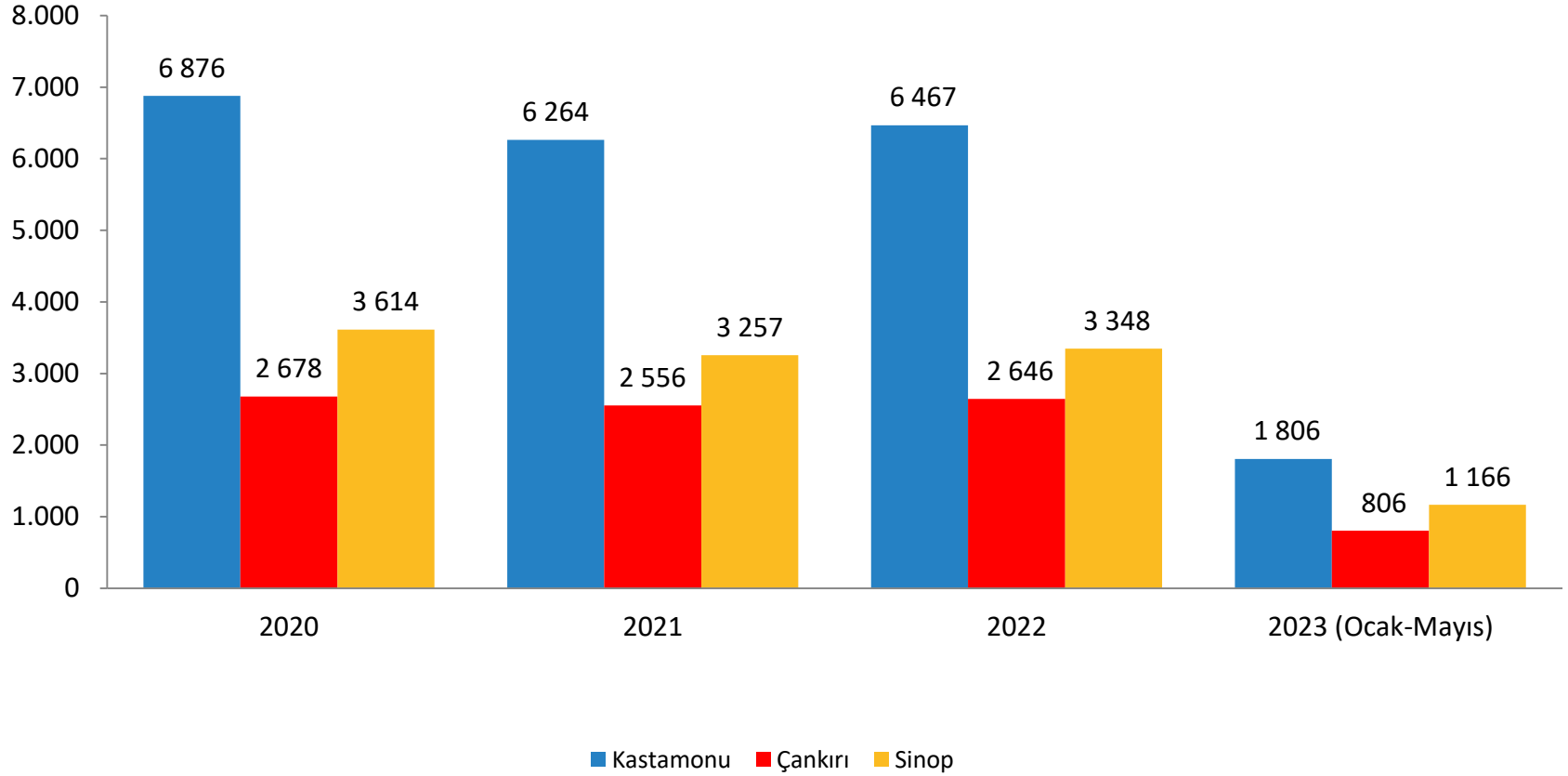
Yapı kullanım izin belgesi
[Yüz ölçümü]

Yapı kullanım izin belgesi
[Daire sayısı]

Konut satış sayıları

(Adet)

Tanım ve kavramlar

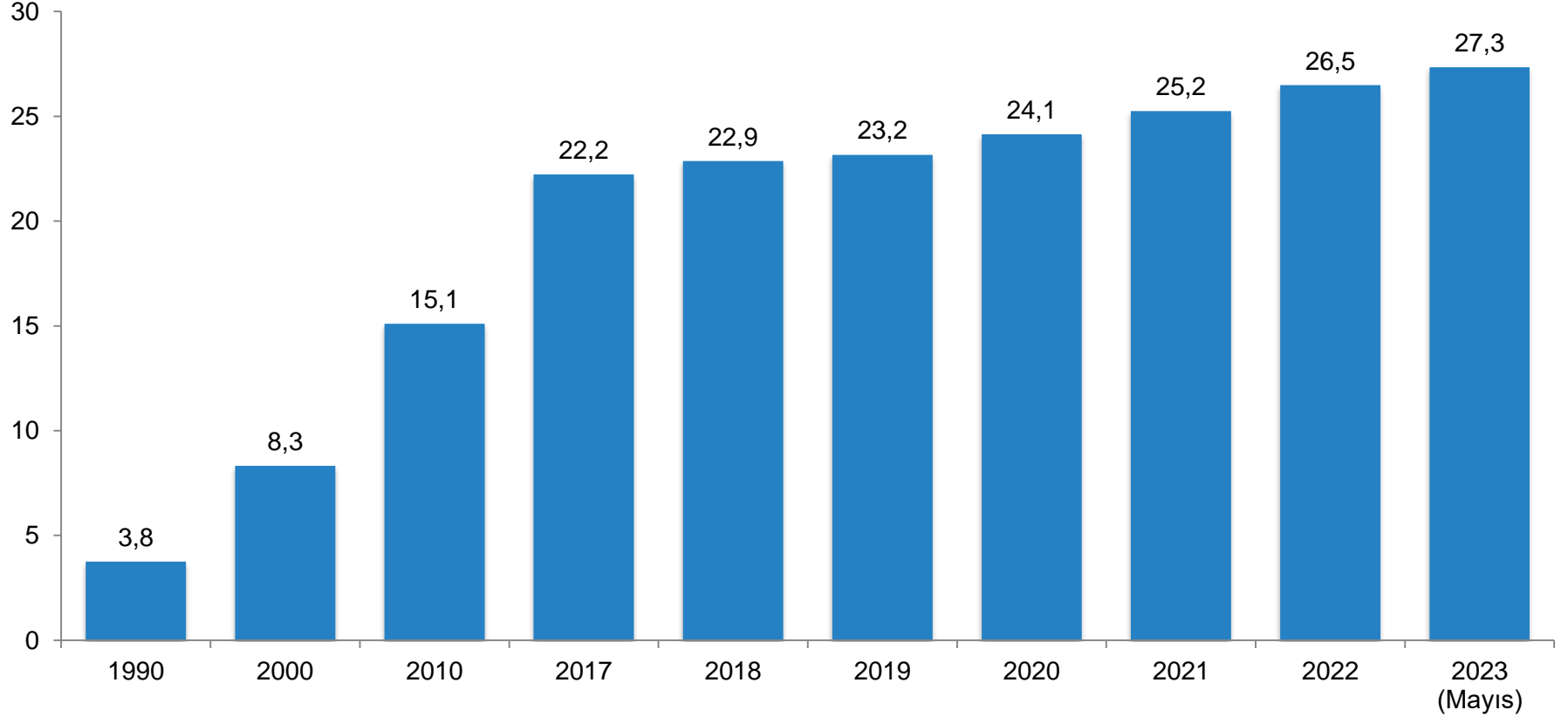
Motorlu kara taşıt sayısı: "Karayolu Trafik Kanunu" gereğince trafikten tescil belgesi alma zorunluluğu olan ve tescilleri Emniyet Genel Müdürlüğü'ne (EGM) bağlı, trafik tescil şube müdürlükleri veya trafik tescil büro amirliklerinde yapılan bütün müracaatları kapsamaktadır.

Trafik kazaları: Karayolu ağında hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm, yaralanma ve maddi hasarla sonuçlanan olaylardır.

Ülkemiz karayolu trafik kazalarına ait veriler, ülkemizde trafik faaliyetlerine yön verilmesi, güvenli trafik ortamının sağlanması ve trafik kuralları konusunda eksikliklerin belirlenmesi amacıyla üretilmektedir.

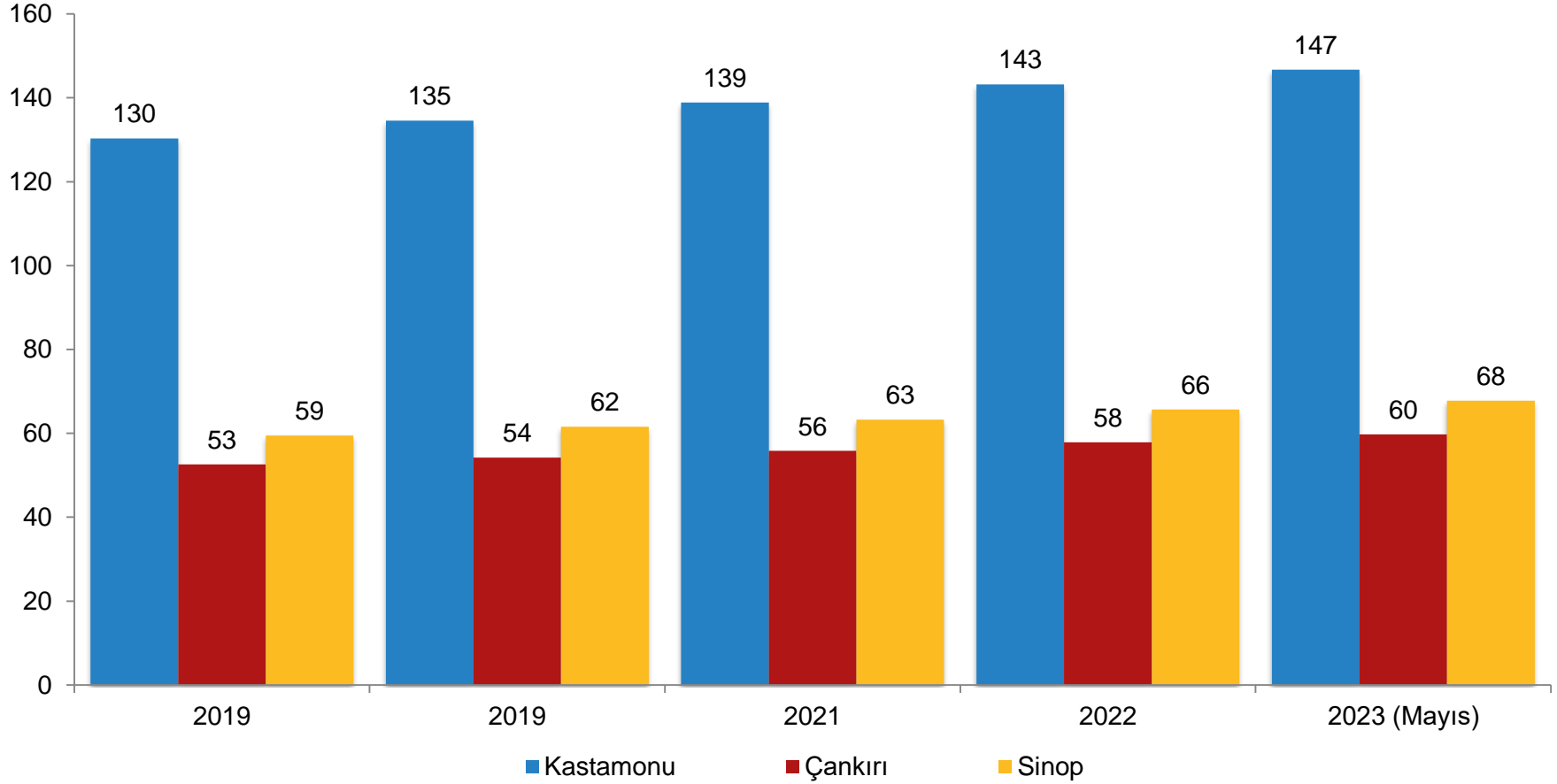
Motorlu kara taşıt sayısı [Türkiye]

(Milyon araç)

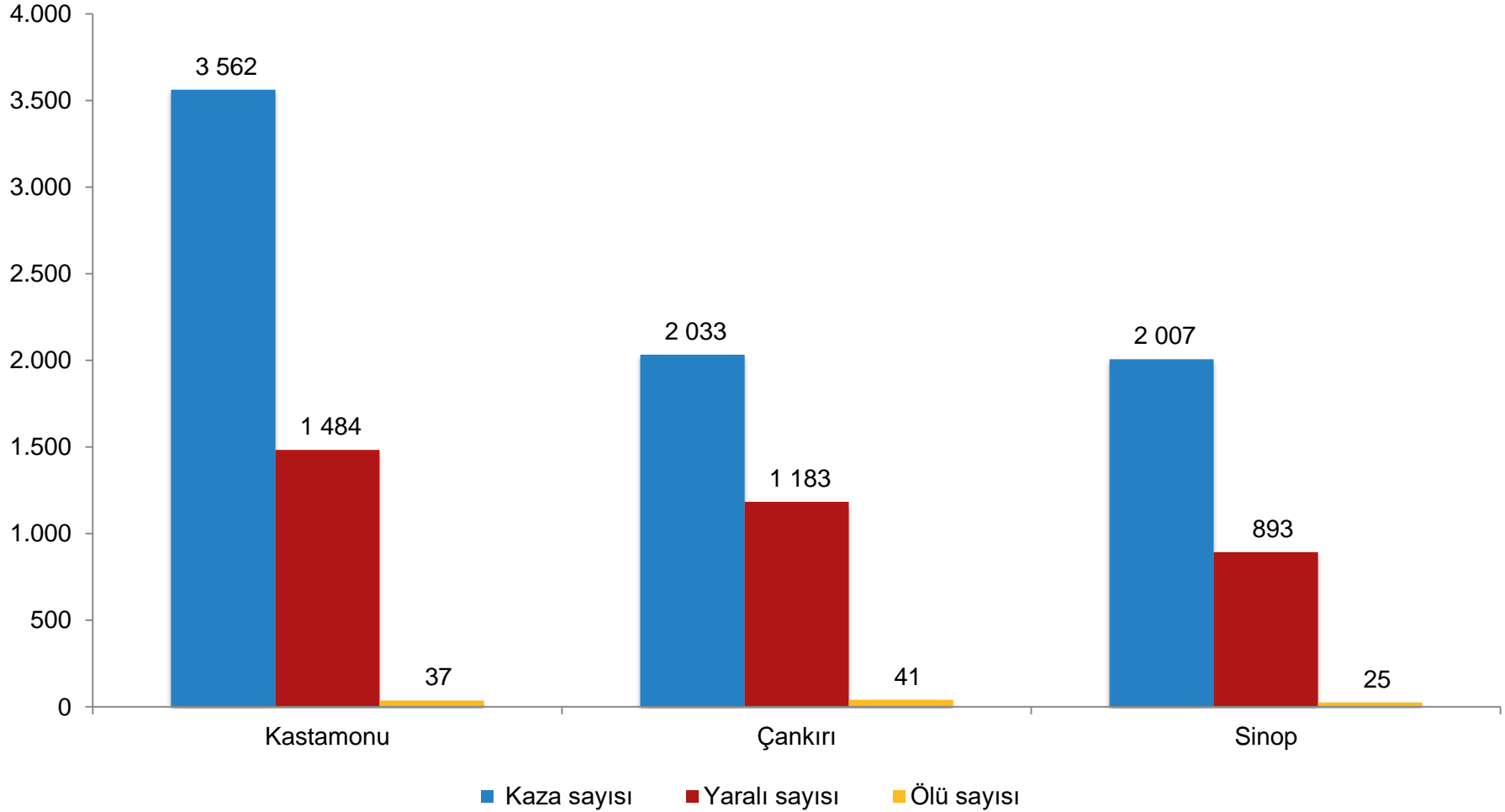

Motorlu kara taşıt sayısı

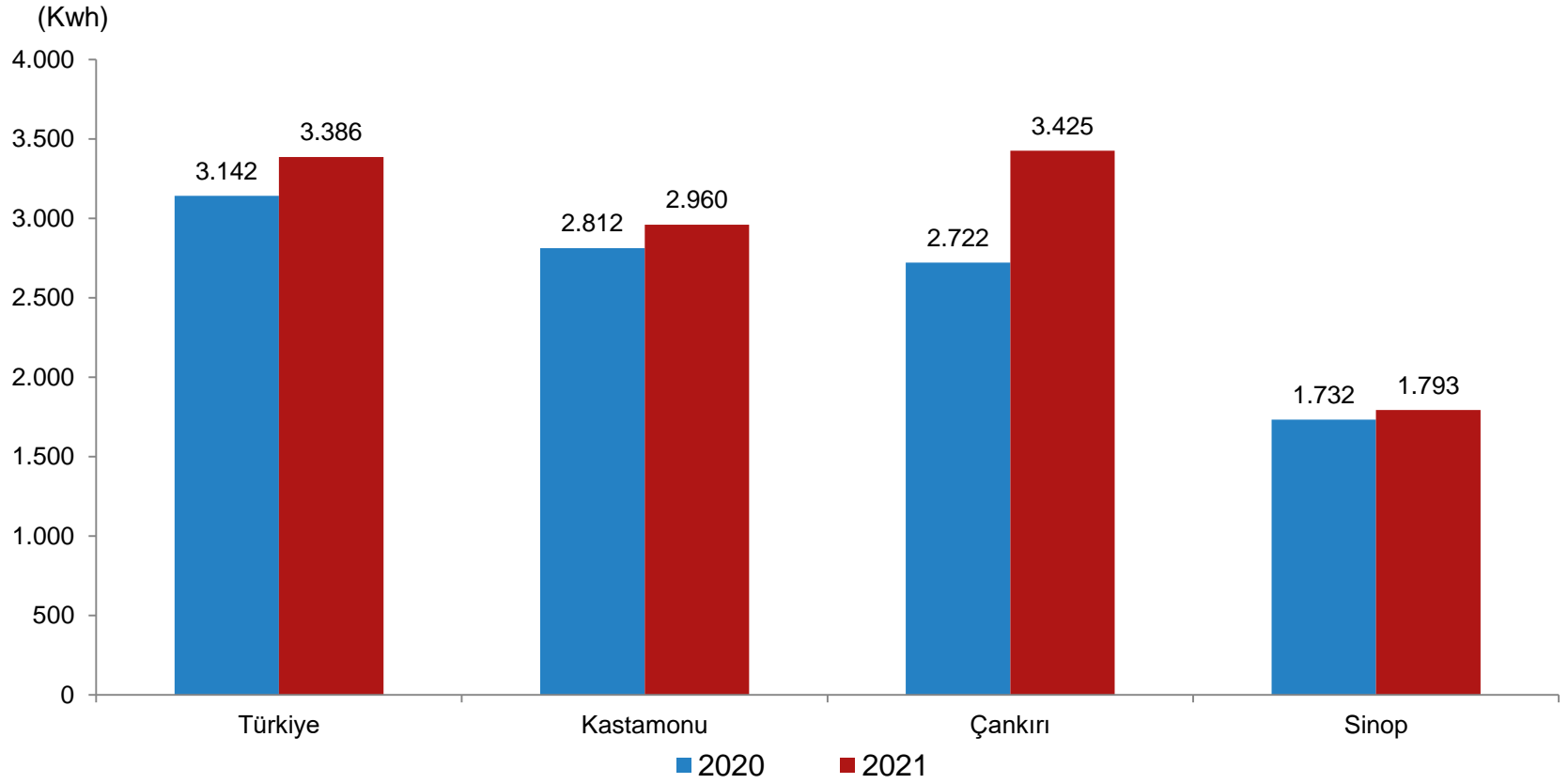
(Bin araç)

Trafik kazaları, 2022

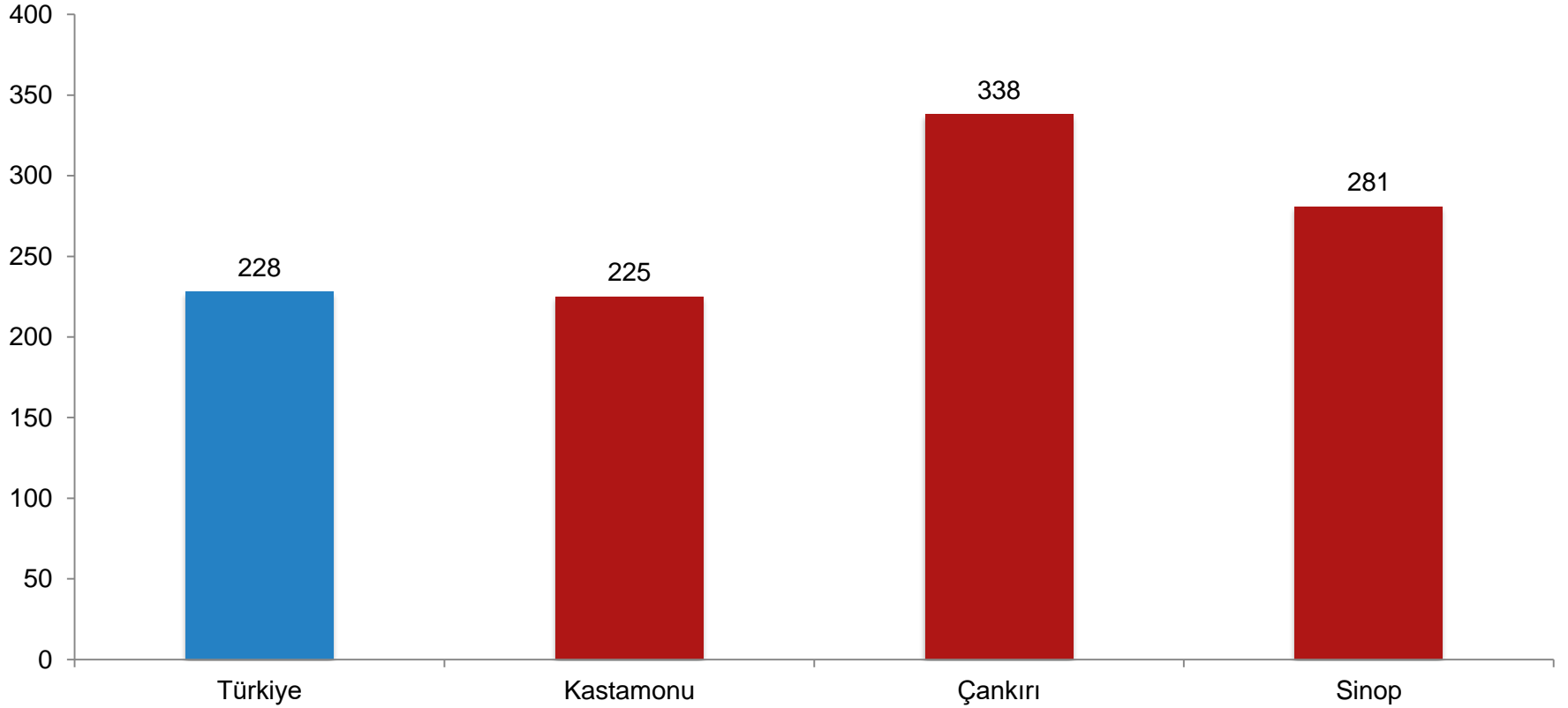

Kişi başına toplam elektrik tüketimi

Belediyelerde kişi başı çekilen günlük ortalama su miktarı, 2020

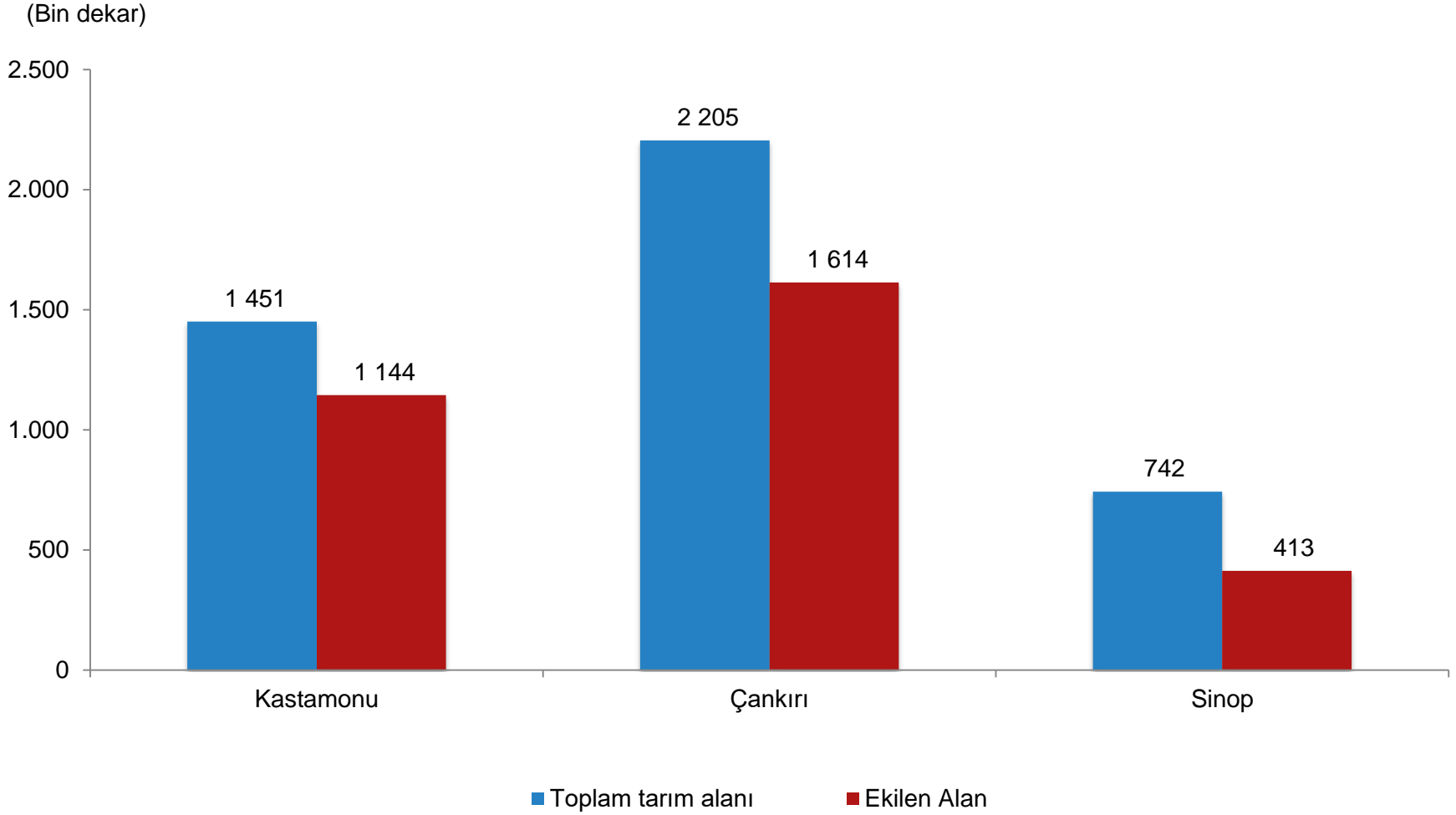
(Litre/kişi-gün)

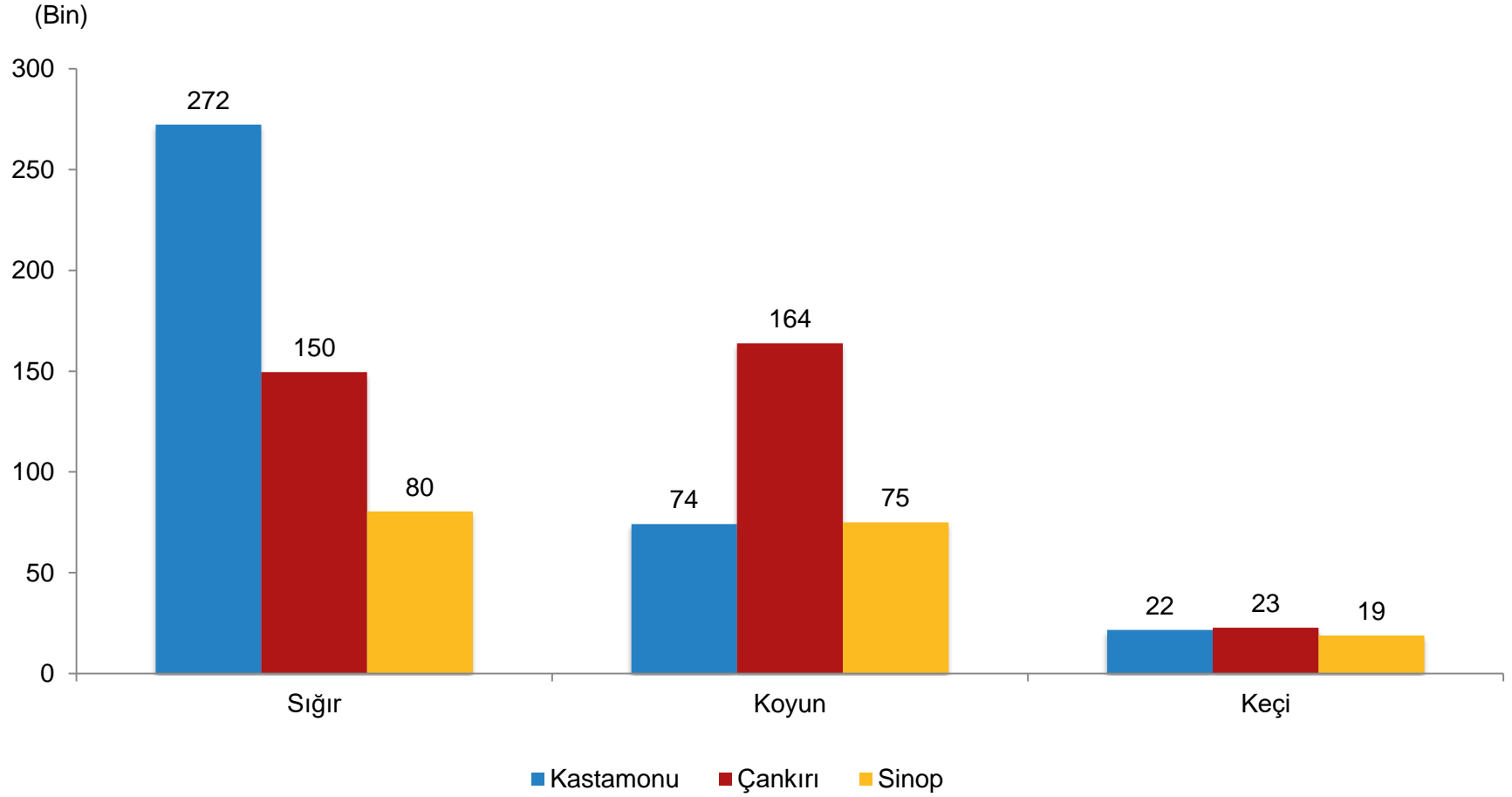
Kişi başı günlük temin edilen içme suyu miktarı: İçme ve kullanma şebekesi ile dağıtılmak üzere çekilen yıllık toplam su miktarı (litre olarak) şebeke ile hizmet verilen nüfusa ve 365'e bölünerek kişi başı su miktarı hesaplanmaktadır.

Tarım alanları ve ekilen alanlar, 2022

Sığır, koyun ve keçi sayısı, 2022

Tanım ve kavramlar

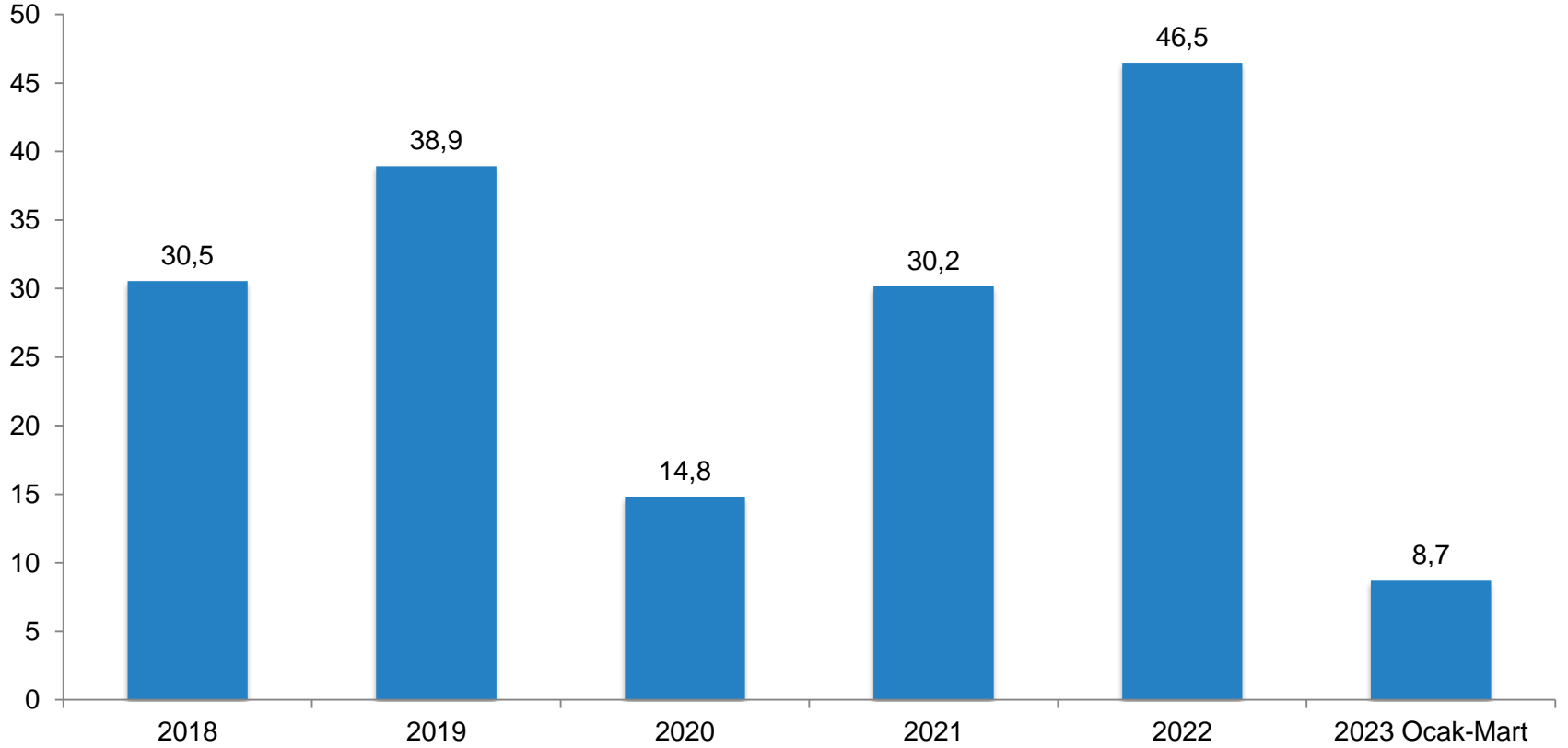
Turizm geliri: Yurt dışında ikamet eden vatandaş ve yabancıların ülkemizde turizm amaçlı; yeme-içme, konaklama, sağlık, ulaşım, spor, eğitim, kültür, Türk firmaları ile yapılan uluslar arası yolculuk ücretleri, cep telefonu dolaşım harcamaları, marina hizmet harcamaları, giyecek, hediyelik eşya, halı-kilim v.b. mal ve hizmetlere yapmış oldukları bireysel ve paket tur harcamalarıdır. (Gayrimenkul, konut için tamir-bakım harcamaları, dayanıklı tüketim malları, bağış hariç). Değerler Dolar \$ olarak hesaplanmıştır.

Kişi başı ortalama harcama: Toplam turizm gelirinin, toplam çıkış yapan ziyaretçi sayısına oranıdır.

Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi için, tüm çıkışların %90'ının yapıldığı 25 sınır kapısında anket yapılmaktadır.

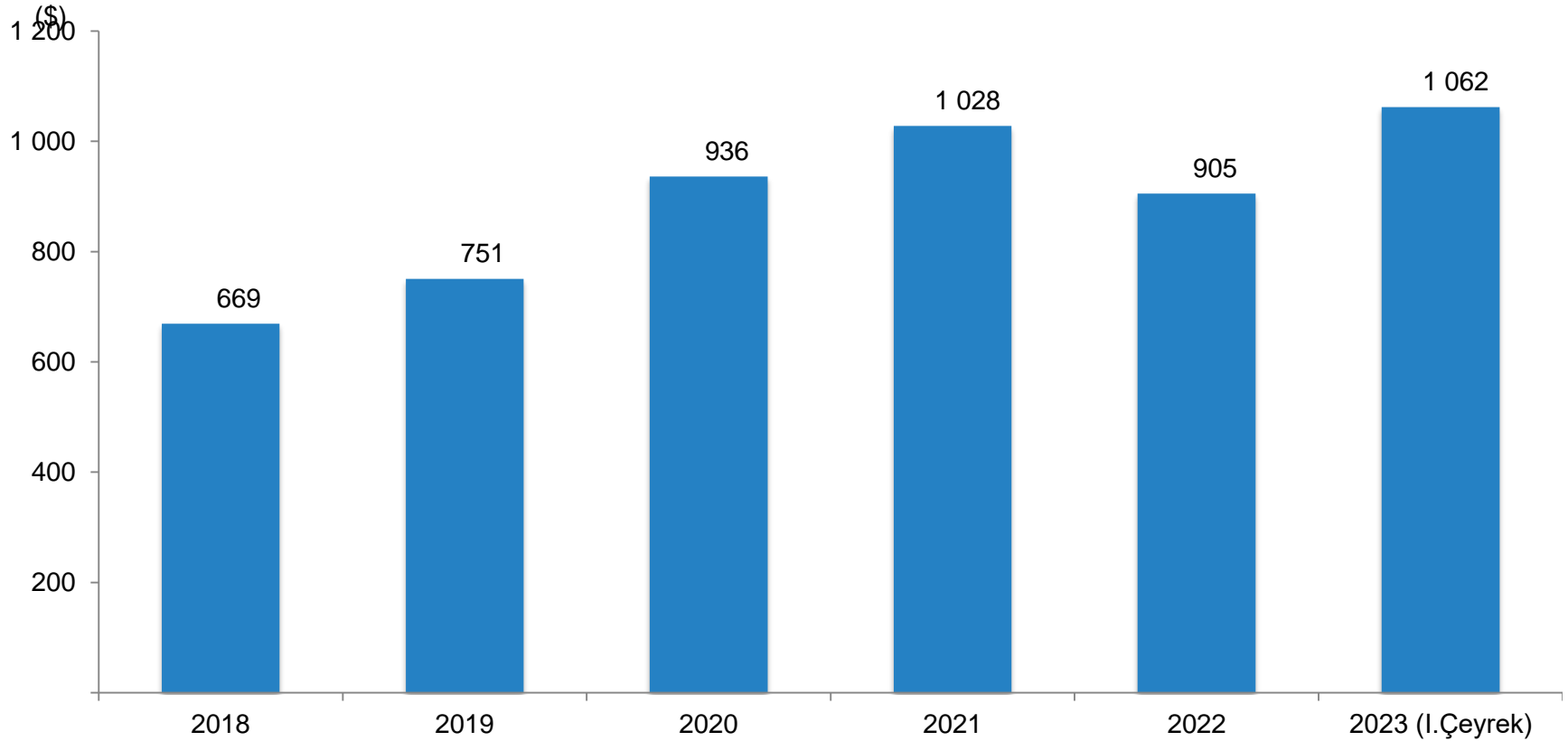
Çıkış yapan ziyaretçilerden elde edilen turizm geliri [Türkiye]

(Milyar \$)

Not:Koronavirüs pandemisi (COVID-19) nedeni ile sınır kapılarında anket yapılamadığından 2020 yılı 2. çeyreğe ilişkin veriler Bankalararası Kart Merkezi verileridir.

Çıkış yapan ziyaretçilerin seyahatlerdeki kişi başı ortalama harcamaları [Türkiye]

Not:Koronavirüs pandemisi (COVID-19) nedeni ile sınır kapılarında anket yapılamadığından 2020 yılı 2. çeyreğe ilişkin veriler Bankalararası Kart Merkezi verileridir.

Teşekkür Ederiz...